Массе а мехкий пролетареш, вIашагIкхета!

СЕРДАЛО

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГIАЛГIАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

(«СВЕТ») Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР

Газет арадувл 1923 шера дена • ЕРА, 6 февраль, 1975 шу. • № 16 (5461). • Мах 2 кеп.

РЕСПУБЛИКА ПРОМЫШЛЕННОСТА ХЬАЛХАРА ТОЛАМ

Республика промышленни предприятей коллективаша 1975 шера доккхий социалистически декхараш тIанийцад, цар дош деннад нйслагIча пятилетка тIеххьарча шера план ханал хьалха кхоачашье а мехкана планагIа лаьрхIачул совгIа 22 миллион сома маьха продукци арахеца а. Пачхьалкхен плани тIанйца социалистически декхараши толамца кхоачашдаря хьинаре къа а хьегаш чакхбаьккхаб хьалхара бутт. Еррига республика хьайнцача продукцена реализаци яра январь бетта план 101,5 проценти союзни подчинене промышленноста 100,7 проценти кхоачашъяьй, хIьта республикански подчинене промышленноста 104 проценти Нохч-ГIалгIай АССР Министрий Совета чуйоагIача промышленноста 103 проценти кхоачашъяьй январь бетта план.

Январь бетта планагIа лаьрхIачул совгIа маьхала яьккхай 1,8 миллион сома маьхера продукци, 1974 шера январь бетта арахийцачул 3,4 процент тIакхийттай арахеца товарни продукци. Январь бетта план толамца кхоачашъяьй мехкдаьттахоша, мехкдаьтта чакхдоахараша, химикаша, машинашъяраша, кхачан промышленностен кхыча доакъойн болхлоша.

Электроэнерги, мехкдаьтта даккхара, сийрда мехкдаьтта продукташ, химе продукци, радиоприемникаш арахецара, хьу кийчъяра, цемент, чухьнахьа дувхаду пазата барзкъаш, швейни изделеш, халкъа эша кхы дукха дола товараш арахецара план тIехкхоачашъяьй.

ПЯТИЛЕТКА ЧАКХЙОАЛАЧА ШЕРА — ХЬИНАРЕ КЪАХЬЕГАМ!

БIубенна бу болх

Грозненски «Нефтехимзапчасть» завода болхлоша кийчъю запорни арматура, задвижкаш, теплообменни аппараташ вай мехкарча мехкдаьтта чакхдоахарашкен химикашкен дIакхаьча на Iеш доззол арахьарча ткъаьх мехкарча мехкдаьтта чакхдоахараштa, химикашта дика йовзаши цар чIоагIа хоатташи я. Укх тIеххьарча шерашка къаьстта дукха заказаш ух заводе Болгарера, Венгрера, Иранера, Иракера, Сирера, кхыча мехкашкара. Завода марках йола продукци во я аьнна тхьа рекламаш кхаьчаяц цига укх тIеххьарча хана.

Пятилетка тIеххьарча шера арахеца продукци кхы а дукхагIа, дикагIа, дIадолар кIезигагIа долаш хилийтара доккхий декхараш тIанийцад завода хIара цеха, участка коллективаша. Уж толамца кхоачашдара социалистически яхье хьалхалаташи завода карара кара тела ЦIе байрахх лелаеши я Анзоров Шамхан Ахъядович керте латтача, коммунистически къахьегама сийлен цIи лелаеш йола механо-сборочни участка коллектив. Цо къаьстта доккхий социалистически декхараш тIанийнад укх шера. Пачхьалкхен шера план 26-ча декабре кхоачаш а еш, планагIа лаьрхIачул совгIа итташ эзараш сомий маьха продукци арахеца, заданел совгIа 10 эзар сом пайда бе лаьрхIад цо. ХIаьта встречни планагIа шера заданел совгIа 35 эзар сом мах бола продукци арахеца, наI-ах процент къахьегама овсарле лакхъе, доазол арахьарча мехкашка дIайохьийта продукци тIехдика мара кийч а на еш ханал 10 ди хьалха из кийчъе, рационализаторски предложенеш производствана юкъеяхьарах пачхьалкхенна 7 эзар сом пайда бе дош деннад участка болхлоша.

Пятилетка тIеххьарча шера хьалхара бутт чакхбаьннаб. Мишта кхоачашду цар шоаш тIанийца социалистически декхараши встречни плани? Цу бетта планагIа лаьрхIачул совгIа цар арахийцай 5500 сом мах бола товарни продукци. Графикал хьалха кхоачашдаьд доазол арахьарча мехкашта продукци кийчъяра дола заказаш. Участка болхлоша массеха рационализаторски предложени кийчъяьй.

Къаьстта дика къахьегарца белгалбаьнна ба сверловщик Сулейманов Ваха, токарь Умаров Ширвани, долбежник Гречкин Валерий, грузчик Рассаева Букула, кхы дукха бараш а. Коммунистически къахьегама ударник яха сийлен цIи лелаеш ... цар сменан норма 140—150 процент кхоачашъю. ... шера задани кхоачашъяьй.

Б. ДОТМАРЗИЕВ.

Грозненски ремонтно - механически завода болхлошта юкъе белгалваьнна дика къахьегаш хиларца цIи хеза ва токарь Багашев Увайс. Шецига къахьегача пхийтта шера дарм ший новкъосташта хьокхам телаш хьавоагIа из. НаггахьIа смена дIаяхийтац шиъ е кхоъ норма кхоачаш ца еш. ДIаяхача пятилетка задани пиш шерен яхх шерен кхоачашйир Увайса, хIаьта укх пятилетка задани шин шера кхоачашъяьй цо. Дикен тIехдикен мара продукци кийч ца еш хиларах ший тамагIа а долаш ОТК болхлой тIахьожам боацаш продукци арахецаш ва из.

Цун кулгех чакхйоалача продукцех дукхагIъяр доазол арахьарча мехкашка дIайохийт.

Завода болхлошта юкъе эггара хьалхарчарца коммунистически къахьегама ударник яха сийлен цIи еннай цунна. Шийна ховр дIахьехаш, дог раьза долаш ший опыт дIалуш ше цига къахьега веча дена 15 саг токара балхах кхетаваьв Увайса. ХIанз цо Iомавеш ва Закриев Сайпуди.

СУРТА ТIА: (аьрдехьара аьттехьа) токарь У. Багашев къонача токара С. Закриевна хьехаш ва.

И. ПЛИЕВА сурти тексти.

ДИКА ДIАДОЛАДАЬД ШУ

Дикача къахьегама толамашна чакхдаьккхар «Красный молот» завода барттайнача коллективо нйслагIча пятилетка дилъагIа, къоастамбеш дола шу. Пятилетка тIеххьара шу а дика къахьегама толамаш доахаш дIадоладаьд заводчанаша. Завода цехашта юкъе яьржача социалистически яхье даим хьалхле лелаеш хьайоагIа Назаров Николай Георгиевича кулгалду чугунно-литейни цеха коллектив.

Продукци арахецарен цун реализаци ярен шера план ханал хьалха кхоачашйир. Планал совгIа арахийцар дуккхача маьха продукци. Цу цеха хIара болхлочо лаьрхIад советски халкъо немецко-фашистски Германи эшаеча Котало яьккха 30 шу дизар дикача къахьегама толамашца дезде.

ХIаьта цул совгIа цу цеха коллективо социалистически декхараш тIанийцад 25-ча декабре план кхоачашъе, планал совгIа 80 тонн чон лоаладе, къахьегама овсарле лакхъе, иштта къахьегама дисциплина айе. Къаьстта болхлой хьинар айдаьд КПСС Центральни Комитето партега, советски халкъега даьча Кхайкарало, Ерригсоюзни социалистически яхьах болча соцамо. Доккхий социалистически декхараш тIанийцад чугуно - литейни цеха коллективо. Уж декхараш мишта кхоачашде деза а ховш хIанз тIатеIIа къахьегаш боахк болхлой. Къоначарна шоай опыти говзали дIаIомаю боккхагIа болча новкъосташа. Шоай балха торонашка а хьожаш, керда дар гуча а доахаш, шоаш беш бола болх дика бе гIерташ, арахецаш йола продукци алсамъяккха гIерташ, дIадолар кIезигагIа дохийташ ба цеха болхлой. Къахьегама овсарле, производства эффективность лакхъяккхар доккха гIулакх лоархI болхлоша. Электроэнерги, доагор, кхыйола материалаш кхояра чIоагIа теркам беш ба уж. Цар луш йолча рационализаторски предложенеша боккха пайда хулийт цеха, завода. Коллективе къаьстта дика къахьегама толамаш доахаш, шоашкара кхычарна масал гойташ хьабоагIа коммунистически къахьегама ударникаш обрубщик Бацаев Николай, заливщик Писарев Митрофан, обрубщик Ахмеров Салман, Корнеева Зоя, сталевар Баканов Валентин, кхыбараш. Шоай сменин нормаш кхоачашъю цар 140—150 процент. Ханал хьалха кхоачашъяьй цехо укх шера хьалхарча бетта программа. Планал совгIа дуккха маьха продукци арахийцай. Иштта къахьегама ударни вахта дIахьош я из барттайна коллектив.

О. ШАДИЕВ.

СИЙЛЕН ДОСКА ТIА

1974 шера IV квартале промышленноста, гIишлошъяра, транспорта, юрта боахама предприятешен организацешен леладаьча социалистически яхьа итогаш а яь, Нохч-ГIалгIай АССР Министрий Советои облсовпрофа президиумои республикански сийлен Доска тIа яьхай производственни хьокхамаш эггара дукхагIа лакхдаь предприятеши, организацеши:

СССР 50 шу дизара цIерагIа йола Грозненски химически комбинат;
«Сунжанефть» гази мехкдаьттен доаха управлени;
«Горскнефть» гази мехкдаьттен доаха управлени;
«Старогрознефть» гази мехкдаьттен доаха управлени;
«СевКавНИПИнефть» институт;
Тампонажни контора;
«Грозгипронефтехим» институт;
Карабулакски химреагентий завод;
Н. А. Анисимова цIерагIа Грозненски мехкдаьтта чакхдоаха завод;
«Чечингстройтранс» производственни автотранспортни объединени;
«Союзавтоматстром» Грозненски опытно-экспериментальни завод;
«Нефтегазпромавтоматика» опытни завод;
«Пищемаш» завод;
Грозненски маьхха комбинат;
«Монтажтермоизделия» треста Грозненски специализировании управлени;
Грозненски шурий комбинат;
ГрозНИИ институт;
Къорача наьха Ерригсоюзни общества Грозненски дешара-производственни предприяти;
Веденски лесхоз;
№ 1547 йола производственни наькъа участок;
Малхбузехьара электрически сеташ;
Грозненски объединенни ТЭЦ;
Грозненски городашта юкъера телефонни станци;
Грозненски хIамаш тегача производствай объединени;
Индпошива фабрика;
Грозненски автотранспортни предприяти;
Назрановски автотранспортни предприяти;
Мичурина цIерагIа совхоз;
Бурув тохара балхий Старопромысловски управлени;
«Грознефтегаз» мехкдаьттагазови управлени;
Аргунски ялаташ дIачуийду пункт;
«Автоспецоборудование» Грозненски опытно - экспериментальни завод;
«Сельхозтехника» Шалински МРО;
Грозненски вагонни депо;
Сигнализацеи бувзамеи Грозненски дистанци;
С. М. Кирова цIерагIа Наурски чхьагIара завод;
«Электроприбор» грозненски завод;
«Ассинский» совхоз;
«Чечингаз» производственни управлени;
Шалински районера В. И. Ленина цIерагIа колхоз;
Ачхой-Мартановски районера «Новосельский» совхоз.

КПСС Центральни Комитето партега, советски халкъага даьча Кхайкарала жоп луш республика шурий фермай болхлоша 1975 шера хьайбай продукташ яхаран уж пачхьалкхенга йохкаран доккхий социалистически декхараш тIанийцад.

Iай фермашка

Пятилетка чакхйоалача шера пачхьалкхенга дулх 35,5 эзар тонн, шура 83 эзар тонн, 75 миллион фуаш, 4 эзар тонн гаргта тха дохка деза.

ХIанз совхозийн колхозийн фермаша 1975 шера хьалхарча бетта баьча балха итогаш яьй. Республика боахамашкара заготовительни пункташка дулха 2375 тонн хьайбаши коа тIара оалхазараши дIаденнад. 1974 шера цу хана дIаденначул 4 процент дукхагIа да из.

ДIадахача шера январе дIаденначул дуккха дукхагIа дулх дIакхачийтад пачхьалкхенга Ачхой - Мартановски, Грозненски, Малгобекски, Гудермесски, Советски, Урус-Мартановски районаша.

ДукхагIа шура йоаккх укх шера Гудермесски, Сунженски Шалински, Наурски, Шелковской районий боахамаша. Приемни пункташкен молзаводаген Шелковской районагара 1974 шера январе хиначул 12 процент дукхагIа шура дIакхаьчай, сунженски боахамашкара — 9 процент дукхагIа.

Цхьабакъда, цхьайолча фермашка шура кIезигагIа йоаккх. ДIадахача шера укх хана дIаденначул дуккха кIезигагIа шура дIалу Ачхой -Мартановски, Надтеречни, Грозненски, Назрановски, Урус - Мартановски районаша.

Нагахь санна Наурски района боахамашка фуаш кийчделга 35 процент лакхденнадале, Сунженски районе 35 процент лохденнад.

Шу дIадоладенначa хьалхарча деношка а социалистически декхараш кхоачашделгеи тIехкхоачашделгеи ерригача фермай коллективай лоархIамера декхар да. Беррига теркам тIабахийта беза боахамий кулгалхоша, специалисташа, хьайбаш леладераша дегара ди массаза дала хьайбай продуктивность лакх а еш пятилетка чакхйоалача шера халкъа боахама план толамца кхоачашъяра.

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМЕ

Сунженски района моттигерча Советашка хержав 640 совгIа депутат. Советашкеи цар органашкеи эггара а лоархIамегIдола дешаш къоастадеча керттера лоархIам болаш ба депутаташ.

Цар болх дикагIа вIаштIехьбаккхаран царга хьинарегIа болх байтаран халданза новкъостал де декхарийла я Советий исполкомаш. Депутатий статусах долча Закона 8 статьяга хьежжа Советашеи цун органашеи беш бола болх дIабовзийта, депутаташа законодательство, Советий балха опыт Iомаяра гIо де деза цар.

Къахьегамхой депутатий Сунженски Совета исполкомо из болх мишта бу хьежар Нохч - ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиум.

Белгалдаьккхар укх тIеххьарча хана района Советаша шоай сессешка депутаташа беча балхах долча хоамашка ладувгIаш хилар. Райисполкомеи кхыйолча юртий Советашкеи кийчдаьд депутата цIая уголоки. Сессеш кийчъяра, къахьегамхой лоткъамашкеи заявленешкеи хьажара, нах баха моттигаш тоаяйтара юкъеоз депутаташ.

Цу хьакъехьа балха цхьайола дика опыт Iоаяьй Троицки, Серноводски, Ассински юртий исполкомаша.

Цуша цхьана Нохч - ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиумо белгалдаьккхар районийн юртайн Советий депутаташа беча балха тIехь цIенкашттара кхоачамбоацараш хилар. Исполкомаша кIезига теркам тIабохийт депутатий дешара, ледара да депутата статусах дола Закон дIалозийтара гIулакх. Районе наггахьа мара яц депутатий семинараши деноши. Къонача депутатий собранеш яц, къонача депутаташта опыт йолчар шефски новкъостал дац.

Депутаташна ледара организаторски кхетамеи болх бар бахьан долаш дуккхачарна кхоачамболлаш йовзац шоай бокъонаши декхараши, цар шоай полномочеш массаза а яц кхоачаш. Районии Совета цхьа депутати юртий Советий пхи депутати харжархоша юхавиьккхав цар шоашта бенна тешам боабар бахьан долаш. ХIаьта 18 депутат шоай посташ тIара дIаваьккхав цхьадола телха гIулакхаш дарах.

Районии юртий, Карабулакски поселкови Советий дуккха болча депутаташа шоай балхах а Советий балхах а лаьца отчеташ яц. Советий исполкомаша депутаташ харжархошца вIашагIкхетилга, Iалашдац царна эша справочни материалаш кийчъяц, харжархоша яь критически замечанеши предложенеши вIашагIтохац.

ДIабаьннача депутатий метта шоай ханнахьа депутаташ харжац. Депутаташка ханнахьа дIахайтац сессеш гулъеш йола ха, цига дувца отталаь дешаш. Дукха моттигаш нийслу депутаташ кIезига хьабахка а цар ледара дакъа лоацаш а сессеш хулаш. 1974 шера сессешка отталаь дешаш дувцача юкъе дакъа лоацаш районии Совета депутатий кхаь даькъах цхьа дакъеи юртий Советий депутатех ахаш гаргген мара хиланзар. Советаш хержачул тIехьагIа депутаташа цхьаккха а хаттар отталаьдац шоашкара. ХIаьта цхьаболча депутаташа цIаккха дакъа лаьцадац сессей балха юкъе.

Дуккхача Советашка массазарча комиссей лоархIам боабаьб, хан-ханнахьа яц цар шоай заседанеш, рекомендацеш кхоачашъяра тIахьожам лоаттабац. Районии Совета цхьайолча массазарча комиссеша йIаьххача хана болх бац.

Харжархой наказаш кхоачашдара болча депутатий боккхача низах пайда вийцабац районии Совета исполкомо. Кхоачашдара тIанийцача харжархой наказех 40 процент совгIа дараш кхоачашдаьдац.

Уж белгалдаьха кхоачамбоацараш хиннад къахьегамхой депутатий районии Совета исполкомо депутатий статусах дола Закон хIанз а ма доагIара кхоачаш ца дарах, Советий организационно - массови болх тоабара дешай ма боагIара теркам ца барах. Райисполкомо ледара кулгалду юртий Советий исполкомашта, кIоаргга хьажац цар балхага, Советий лохерча звеношкареи исполкома отделашкареи доагIашдар хьадехац, во Iомаю царна советски балха практика. Райисполкоме йиллача советски актива школе кIезига нах хьаух. Райисполкома аппаратаца болх бац.

Нохч - ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиумо Сунженски районии Совета исполкома теркам тIабахийтар цо районии юртийн Советий депутатий болх кхоачамхилал вIаштIехьа ца боаккхаш хилара, уж белгалдаьха кхоачамбоацараш дIадоахалга, «СССР-е къахьегамхой депутатий Советий депутатий статусах дола Закон» халданза кхоачашдергдола гIулакх дехьа а дийхар.

Сунженски районии Совета исполкома тIадиллар: депутаташа шоай декхараш кхоачашде а харжархошта юкъе болх бе а йиш хургйолаш халданза новкъостал делга, депутатий статусах дола Закон, советски законодательство, Советий балха практика Iомайтилга;

1975 шера план а оттаь, депутатий семинараш, деноши, къонача депутатий собранеш, дешара кхыйола формаш хулийтилга;

шин бетта йолча хана ерригача исполкомашка депутата цIая уголоки хулийтилга, уж литература, справочни информацонни материалашца Iалашделга;

сессеш дикагIа вIаштIехьъяьха елга, цига дешаш а депутаташа отталаь хаттараш а дувцача юкъе, депутаташа чIоагIа дакъа лоацаргдолаш гIулакх делга;

депутаташа шоай декхараш, Совета а цун органий а решенеш, порученеш мишта кхоачашъю сессешка дувцаргдола хIама делга;

депутаташка массазарча комиссешка беча балха юкъе хьинаре дакъа лоацийтилга, уж предприятеша, учреждениеша, организацеша беча балхага дикагIа хьожийтилга, Советашеи цар исполкомашеи дувца оттаде дешаш кийчдеча царга дукхагIа дакъа лоацийтилга. ХIара шин бетта массазарча комиссей председателий семинараши совещанеши елга.

хIара депутатага харжархоштеи Советаи хьалхашкара ший декхараш дизза кхоачашдайтилга.

Уж гIулакхаш мишта кхоачашду бетта йолча хана хьажа декхарийла йир районии Совета исполком.

КЕРДА ТЕПЛИЦА

Грозненски района сомийбаьцадаарий совхоза тепличново-парникови боахаме 300 квадратни метр йолаш теплица хьалъяьй. Из кирпишках хьалдаь пенаш долаш, тIера тхов кизга Iоакъах баь капитальни боккха гIирс ба.

— Иштта хьалъяьча теплица чу, — хIанзалца кхеьчул шиъ-кхоъ кIира хьалхагIа нарсаш кхее йиш хургья тха, — йоах дIакъайлача группа бригада кулгалхочо коммуниста Прокурик Петр Федоровича.

Цу чу 400 рама кIал нарсий рассада кхее торо я. Из бахьан долаш дIадолар дукхагIа кховерга.

Пятилетка чакхйоалача шера 260 тонн тепличнии нарсаш кхее социалистически декхараш тIанийцад совхоза баьцадаараш леладераша, план 235 тонн йолча.

Сийлахь - боккха тIом чакхбаьнна 30 шу дуза ди хьатIакхоачаш хьалхара хьувкъам чуэца лерхI цар.

Пятилетка чакхйоалача шера кийчо еш дукха къахьег баьцадаараш леладераша. 350 парникови кIоаг цIенбаьб, дIаоттае мара ца езаш тоаяь кийча я йиъ эзар парникови рама. Кхоъ эзар парникови мотт кийчбаьб.

Декабрь юкъе кхаьчача дена теплицашка хьаувзаш да кхо. 1,5 тонн цIена Iаьржа лаьтта хьатIаэзад парникашка. Теплицашкара лаьтта аьхка а аьхка минеральни органически удобренеш тайса кийчдаьд.

Кийчон балхаш деча хьинаре къахьегаш ба Базгиева Мария, Рыбалкина Наталья, Кутулова Айзан, кхыбараш.

ХIанз царна карагIдувлача дикача гIулакхаша тешал ду тIанийца декхараш цар толамца кхоачашдергхилара.

А. ШАМСУДИНОВ.

БIАЬСТАНГА МИШТА КИЙЧЛУ

Ханнахьа йолаергья гота

Соахка Гудермесски района «Степной» совхоза къахьегамхоша дуга кхедара а из пачхьалкхенга дохкара а социалистически декхараш тIехкхоачашдир.

ХIанз 1975 шера бIаьстанга дика кийчо яра деррига низаш тIадерзадаьд совхоза механизатораша.

Пятилетка тIеххьарча шера техникана ханнахьен дикен ремонт яра Шелковской района «Сельхозтехника» объединене механизатораша, инженерно-технически болхлоша, колхозийн совхозийн болхлошадаь кхайкарал хьал а лаьца социалистически яхье баьннаб совхоза механизатораш Советски Эскара ди хьатIакхоачаш техникаи юрта боахама инвентаран ремонт яь яккхара.

ДIадахача шера IV-ча квартала планах дика лоархIабаьб ремонтникаш. Укх шера хьалхарча квартале техникана ремонт яр ханал хьалха чакхдаккхара оарцагIбаьннаб хIанз ремонтникаш.

— Тхоай керттера декхар лоархI оаха, — йоах мастерской заведующе Курбанов Леида, — укх шера ханал хьалхен тIехдикен техникана ремонт яр. Кхашка арадаьлча сеца цхьа сахьат доадергдоацаш хилийта гIерт тхо техника.

Техникана а кхыча юрт-боахама инвентара а ремонт еча хьинаре дакъа лоацаш ба коммунистически къахьегама ударникаш мотоцист Чулигов Iусман, слесарь Язитов Салман, газоэлектросварщик Ахмалов Адам, кхыбараш.

Ремонт еча хана дукха болх хул аьшкапхьара. Овсаре къахьег аьшкапхьара Мамаев Зайндина. Пхьоале чу халданза жIовна тата доал. Цо шийга даь заказ сихеи дикеи кхоачашду.

Заводе яьчул эргаш хилац цун кулгаша хьаяь оатхал. «Дошо да тха Зайндина кулгаш», оал цун балха раьза болча совхоза механизатораша. ХIара дийнахьа 1,5—1,7 норма ю цо.

Чоалханен бехктокхамеи декхараш латт токарашта хьалхашка. Хьаяь е юхаметтаоттаяь оатхал гIабаха низ лоалуш, трактор кхашка араяьлча тийша болх хургбоацаш хила еза. Цу декхарех дика лоархIаву токарь Хаджимурадов Iумар. Ремонт еча механизатораштa эшаш йола оатхал хьаю цун говзача кулгаша.

Иштта дуккхача шерашка совхоза мастерской къахьегаш хьавоагIача токара хIар шера лакхъю ший говзал.

ТIеххьарча шерашка Джамалдинов Абубакари Хаджимурадов Iийсаи Iумарас Iомабаь ба. Дика лоархIабу уж комсомольцаш шоай балхах.

Массарел хьалха шоай тракторашта ремонт яь а баьнна хIанз инвентарь тоаеча новкъостал деш ба трактористаш Косумов Лема, Газиев Хьабибула, Элимов Висади, кхыбараш.

Совхоза шин отделенерча мастераш-наладчикаш Халитов Колеи Хизриев Iисаи керте латтача механизатораша социалистически яхь йоаржаьй.

Совхозе вIашагIъеллача комисое техкача мара могаяц ремонт яь техника.

Я. ЦУЕВ.

А. А. Громыко—Каире

КАИР, 4 февраль. (ТАСС). Селхан укхаза беседа хилар официальни доттагIала визитаца Египте венача КПСС ЦК Политбюро члена, СССР кхыча мехкаццарча гIулакхий министра А. А. Громыконеи АРЕ кхыча мехкашцарча гIулакхий министра И. Фахмеиси юкъе.

Министраш дIа-хьа дагабаьлар советско - египетски юкъмоттига дешаех а хIаьта иштта шинна оагIонна хьашт хулаш йолча массехк дунен халкъашта юкъерча проблемах а шоашта хетачоа. Къаьстта уйла тIаяхийтав Гаргарча Малхбоалерча хьалан Гаргарча Малхбоалера дов къоастадара проблеманен.

Безамеча, доттагIала хьалашка хилар беседа.

Цу дийнахье а Каире кулгаш яздир советско - египетски документашта. СССР правительстванеи АРЕ правительстванеи юкъе яьча консульски конвенцена, СССР Министрий Совета Пачхьалкхеи плановни комитетаи АРЕ планирование министерстванеи юкъе цхьана гIулакхаш леладара хьакъехьарча соглашенена, хIаьта иштта 1975—76 шш. СССР-ни АРЕ-неи юкъе цхьана культурни Iилманч гIулакхаш леладара плана я кулгаш яздаьд А. А. Громыкоси И. Фахмеи.

3 февраде сарахьа СССР кхыча мехкашцарча гIулакхий министра сийна шу оттадир АРЕ кхыча мехкашцарча гIулакхий министра. Шун тIа къамаьлаш дир И. Фахмеи А. А. Громыкоси.

КАГИРХОЙ ОАГlУВ

КПСС Централъни Комитето партега, советски халкъага даьча Кхайкарала гlулакхаца жоп дала лаьрхlад мехка комсомоло. ВЛКСМ ЦК баьча соцамагlа Советски Союза ерригача комсомольски организацешка укх шера 14 январе дензз 24 январага кхаччалца йолча хана «Даьхенна — хьнаре къахьегам, болх геттара дика бар, геттара дика дешилга» яха дийлла Ерригсоюзни комсомольски собранеш хилар.

Боккхача организационно-политически боараме чаккхъяьлар вай областной комсомольски организаце Ерригсоюзни комсомольски собрани. Из иштта кагирхошен «Коталон 30 шу дизара — 10 ўдарни декада!» яха гlулакх дlадоладир, къонача москвичаша а санна. Цар иштта дlадоладир «Сайна а цу зlамигача сага а хьалхара» яха девиз йола гlулакх. Из хьаллаьцар республика комсомольцаша, кагийча наха, мехкараша.

«Красный молот» завода кагирхой инициатива хьал в лаьцна, цу девизагlа болх бе могадир Шалински района «Пищемаш» завода комсомольцашен кагирхошен а.

Плиниагlа 3 гектара тlара 30 центнер мара йоацача 55 центнер хьажкlаш яха декхар тlа-

ГlУЛАКХАЦА ЖОП ЛУРГДА

та хилара дуккхача даькъе новкъостал дир ВЛКСМ обкомо, горкомаша, райкомаша баьча организаторски балхо.

Из собрани кийчъяран чакхъяккхаран кулгалдеш хилар комсомола обкоме, горкомашка, райкомашка яьхка хинна штабаш.

Комсомольски организацеша из собрани йолча хана къовстадир пятилетка чакхйоалача шера дола декхараш, кагирхошта идейно-политически кхетам балара, общественни производства эффективность а къахьегама овсарле а лакхъяра, технически прогресс сихъяра, производственни мощносташ сихагlа юкъейоалаяра а йолаш ярех пайда эцара а, болх дикагlа бара, рузкъан кхомбара де дезараш.

Ерригсоюзни комсомольски собране школай, профтехучилищей, техникумий, вузий комсомольски организацеша къоастадир дешархошен студенташен дешар кlоаргга lомадара, идейно-политически боарам лакхбара, lилма-технически творчествана юкъе хьинаре дакъа лацара де деза гlулакхаш.

Ерригсоюзни комсомольски собране хlара комсомольски организацена, хlара комсомольски группана новкъостал дир дlахо а уж организационно-политически чlоагlъялара, цар денал а авангардни лоархlам а лакхбара.

Дукха дика гlулакхаш даьд республика комсомольцашен кагирхошен. «Даьхенна, партена хьинаре къахьегам, болх геттара дика бар, геттара дика дешилга» яха патриотически болам пятилетка чакхйоалача шера плани КПСС XXIV съезда решенеши толамца кхоачашъяра тlехь лоаттаеча ерригача халкъа социалистически яхьа дlакъоастаде йиш йоаца дакъа а хинна дlаэттаб.

Ерригсоюзни комсомольски собране дакъа лоацаш хилар республике 120 эзар саг, царех 90 эзар совгlа комсомолец а волаш. Цу собране къамаьл дир 13 эзар совгlача саго. Цар къаьгга дийцар республика комсомольцаштен кагирхоштен хьалхашка пятилетка чакхйоалача шера а фашизмал советски халкъ котдаьнна 30 шу дизар деззара а кхоачашде дезача декхарех.

Цар геттара дика гlулакхаш дlадоладир. Ерригсоюзни комсомольски собрани йолча хана чlоагlа дийцар 1974 шера социалистически яхье котбаьннача, пятилетка чакхйоалача шера «Сайна а цу зlамигача сага а хьалхара» яха девиз йолаш къахьегама вахе эттача къонача москвичашка КПСС ЦК Генеральни секретара дахьийта письмо.

Шоаш къамаьлаш деш комсомольцаша, кагийча наха, мехкараша дийцар вай кагирхоех партии чlоагlа тешаш хиларах, цо вай мехка хьатlаккувча тlехьен дас санна йоакхо еш хиларах. Республика комсомольцашен кагирхошен партена а халкъа а дув биар беррига шоай низ, къона денал нйсла гlа пятилетка толамца чакхъяккхара, коммунизм хьалъяра дlахургда аьнна.

Ерригсоюзни комсомольски собрани йолча хана «Красный молот» заводерча комсомольцийчар Шалински района «Джалка» совхоза Социалистически Къахьегама Турпал Саидов Бауди керте латтача комсомольско-кагирхой бригадас. Назрановски трикотажни фабрика комсомольцашен кагирхошен шоай коллективана юкъейнхьар Сийлахь-боккхача Даьхен тlем тlа йийна медицински lилмай кандидат Тутаева Аьсет. Аргунски гlишлой материалийн гlишлон индустрен комбината кагирхоша мохк аьга хатар хиннача Дагестански АССР Буйнакске бахача наха новкъостал де декхар тlайицар, шоллагlча дийнахьа кагирхой отряд а яхийтар. Надтеречни района «Кругловский» комсаш кхееча механизатораша дош делар 23 февраль тlакхоачаш юрта боахама техника бlаьсти кхашка болх бара тоавь яккха, хlаьта «Урус-Мартановский» совхоза доярхаша пятилетка 4 шерах 9 беттах кхоачашъергйолаш декхар тlайицар.

Ерригсоюзни комсомольски собране Грозненски № 2 йолча гlишлон материалий комбината кагирхоша вlашагlтехар шоашца болх беча наьха Сийлахь-боккха Даьхен тlем тlа де доацаш байнараш хьалхаргбола группа.

Сийлахь-боккхача Даьхен тlем тlа котало яьккха 30 шу дузача укх шера хиннача цу собране республика кагирхоша цlаьхка а дlахьекхар нагахьа санна эшаргхуле шоай даьша даьй санна денал дола гlулакх де шоаш кийча хилар.

Ерригсоюзни комсомольски собране дийцар продукци дикагlа хургйолаш арахецара, эггара лоархlаме йола халкъа боахама объекташ хьалъеча, юрташкарча школашта комсомола шефски новкъостал де дезаш хиларах, комсомольцаша рационализаценеи изобретательстванеи юкъе дакъа лаца дезаш хиларах.

Ерригсоюзни комсомольски собрани кийчъеча а из дlахьоча а доккха новкъостал дир партийни, советски, боахама кулгалхоша.

1400 совгlа йолча комсомольски организацешка хиннача собранешка къамаьлаш дир КПСС горкомий, райкомий, промышленни предприятей, гlишлоний, транспорта, совхозий, колхозий, дешара заведеней партийни организацей секретараша.

Шоаш къамаьлаш деш партийнин боахамей кулгалхоша кагирхошта дlадовзийтар 1975 шера Нохч-Гlалгlай АССР боахамашта хьалхашка латта декхараш, уж кхоачашдеча къахьегамхоша де деза хьадда дола гlулакхаш дийцар.

Цу собране хlара комсомольски организаце шийна тlайицар КПСС XXIV-ча съезда решенеш толамца кхоачашъярей парте XXV съезда майоаггlара накъаярей декхараш.

Уж социалистически декхараш кхоачашделга lалашде декхарийла я комсомола городской районцин комитеташ. Цу гlулакха пайда эца беза комсомольски документаш хувцар санна йолча лоархlамерча идейни организационно-комсомольски кампанех.

Г. ЭЛЬМУРЗАЕВ,
ВЛКСМ Нохч-Гlалгlай обкома комсомольски организацей отдела заведующи.

ЧАКХЪЯЬННАЙ ЕРРИГСОЮЗНИ КОМСОМОЛЬСКИ...

Комсомольски вахаре лоархlаме политически событи хиларах тарра чlоагlа кийчбелар Назрановски трикотажни фабрика комсомольцаш шоай Ерригсоюзни комсомольски собранега.

Из собрани хилар мехка комсомольцаша доккха маlан дола гlулакх — «КПСС XXIV съезда решенеш кхоачашъе!» яха Ленински зачет чакхйоаккхача хана, цу хьакъехьа комсомольцаштен комсомоле боацача кагирхоштен аттестаци еча хана. Хlаьта фабрика комсомольцашен кагирхошен из собрани хилалехьа хьалхе а дийцадар Ленински зачета юкъе дакъа лоацаш хиннараша шоай планаш мишта кхоачашъяьй, цар къахьегама хьинар а политически сакхетам а мел лакхбеннаб.

Духхьала комсомольций хинна lанзар фабрике яь собрани. Цунна боккха теркам тlабахийтар фабрика кулгалхоша. Собране балха юкъе дакъа лоацаш хилар фабрика директор Валентина Николаевна Дьяченко, партийни организаце секретарь Гагиев Бахьауддин, профсоюза фабрични комитета председатель Даурбекова Дина. Хlаьта фабрика комсомоле боаца кагирхой, цунах шоай а собрани лоархlаш, цига баьхкабар. Цу тайппара, Ерригсоюзни комсомольски собранех фабрике массане а дола цlей хилар.

Фабрика комсомольска организаце секретара Эсмурзиева Лидас собране доклад йир комсомольцашен кагирхошен даьхача производственни толамех. Цо белгаллаьккхар цар общественни политически сакхетам дикка лакхбалар, комсомольски комитето кхетама болхи кагирхоша спортивни культурни гlулакхаши лоархlам боллаш дуккхагlа деш хилар.

Нов. Эсмурзиевас къаьстта теркам тlабахийтар КПСС ЦК партега, советски халкъага даьча Кхайкарала жоп луш укх шера, нйслагlа пятилетка чакхйоалача шера фабрика комсомольцаштен кагирхоштен хьалхашка доккхий а бехктоккхаме а декхараш латташ хилара, уж толамца кхоачашдара низ ца кхобеш, хьинаре болх бе безаш хилара.

Комсомольски организаце секретара дийцар комсомольций кагирхойи производственни балха тlа а вахаре а долча кхоачамбоацарех. Цо хьовхадир цар къахьегама дисциплина хlанз а лоха хилар, идеологически культурно-массовий болх ледара беш хилар.

Собране къамаьл даьча швейни цеха болхлочо Барахоева Зате фабрика беррига комсомольцаши кагирхойи тlахьийхар Даьхен Сийлахь-боккхача тlем тlа яьккхача Коталон 30 шу дизара, сийша укх шера къаьстта дика къахьегара, «Сайна а цу зlамигача сага а хьалхара» болх бергба яхача болама юкъе хьинаре дакъа лацара. Хlаьта цо ше хlанз шийна а Тутаева Аьсета а боагlа болх бу. Дlадахача шера сентябрь бетта нйслагlа пятилетка чакхъяьккха яьннай Барахоева Зати.

Собране хиннараша чlоагlа ладувгlаш дар комсомолка Халахоева Любас даь къамаьл. Цо фабрика кагий нахи мехкарийи тlахьийхар пятилетка 29 октябрь — комсомол хьахинна ди тlаккхоачаш чакхъяккхара.

Собране къамаьлаш дир фабрика директора В. Н. Дьяченкос, комсомола райкома а обкома а викалаша.

I. МУЦОЛЬГОВ,
ВЛКСМ Назрановски райкома секретарь.

Коммунисташи комсомольцаши декхарийла ба социалистически яхьа керте латта, из дегlаккхувлаши вlаштlехьйоаккхаши бола низ хинна дlаотта, производственни общественнии вахаре лакха сакхетами творчески хьинари гойтарца хьоккхам тела. Уж декхарийла ба нйслагlа пятилетка толамца кхоачашъяра къовсам лоаттабеча къахьегама коллективашка авангардни лоархlам дlахо йодача хана а хьинаре кхоачашбе.

(КПСС ЦК партега, советски халкъага даьча Кхайкарал тlара).

Нийсархошта хьоккхам тел

Цхьаццa балхаш деш боахкача наха юкъе къаьстта зелуш вар цхьа зlамсаг. Кадай а хьакхашта а лелар цун кулгаш. Ше деш дола хlама мара цхьаккха кхыдар цунна ца гуш санна хеталора. Мухь кхухьа машин хьалъайеча гидравлически подъемника деталеш вlашагlйохкаш воаллар из.

Цунгахьа дlа а хьежа, заводa комсомольски организаце секретара Мигунова Таняс аьлар:

— Дlаравар ва-кх из аз хьога вийца Кабацкий Сергей.

Таняс из вийцавар сога комсомольски комитете. Ше заводе балха венача хана дензз комсомолец Кабацкий производственни болх дика беш, общественни вахара юкъе хьинаре дакъа лоацаш хьавоагlа. Иштта хинна из школе дешаш волча хана а. Цига волаш дезаденнад цунна комсомольски вахар. Хlанз а чlоагlа ба цун цу гlулакхаца безам.

Из балха венача укх кхаьдиъ шера комсомольски организаце цунна тlадийхкад тайп-тайпара гlулакхаш. Из хиннав производственни сектора кулгалдеш. Цига ше волаш цо завода комсомольцаши кагирхой оарцагlбаьхаб пачхьалкхен плани социалистически декхараши кхоачаш а тlехкхоачаш а дара, хlаьта ше массаза а производственни балха хьоккхам тийннаб царна.

Иштта тоадир гlулакх Кабацке цул тlехьагlа шийга культурно-массови сектор елча а.

Ший дикача оамалца, шийгара новкъостал де кийча хиларца завода кагирхошта везаденнав Сергей. Цунца дагабувл, цунах теш уж. Укх тlехьарча комсомольски отчетно-хоржама собране массавар раьза а волаш Кабацкий завода комсомольски организаце секретара заместителалла хержар.

— Хlанз са вizза вола гlонча ва Сергей. Шеко йоацаш аттагlа хургда сона болх бе, хlаьта комсомольски болх белгалбаьнна дикагlа тоалургба, — йоах Мигунова Таняс.

Кагирхой дагардар а цар балхацара уйла а дикагlа йовзаргйолча участке къахьегаш ва Сергей. Цо къахьегача Грозненски «Автоспецоборудование» опытно - экспериментальни завода механико-сборочни цеха участке бараш кагий нах ба. Цар начальник Колесников Виктор ше а комсомолец ва. Цу тайппара, Кабацкена дика дайзар нийсархой производственни вахар.

Хьинар долча цу кагийча наха тlехкхоачашъяьй нйслагlча пятилетка диълагlча шера план. Хlанз КПСС Центральни Комитето партега, советски халкъага даь Кхайкарал шоай дег чура йоагlа оаз а хеташ тlа а нйца, укх шера доккхий декхараш кхоачашде лерхl Колесников Виктора кулгалдеча сборочни участка къонача коллективо, цу гlулакха тlехьа шерра яьржай социалистически яхь.

Коммунистически къахьегама ударникаш КПСС членалла кандидат Фарафонов Виктор, комсомолец Кабацкий Сергей санна бола болхлой юкъе болча кагийча наха шеко йоацаш, кхоачашдергда шоаш денна дош. Хlаьта заводе уж цхьаь бац. Цига ба предприяте ерригача коллективана а дика бовзаш бола къона производственникаш. Царех ба комсомольцаш токарь Уаузев Мувса, сварщик Васильев Володя, кхыбараш, хlаьта цхьабола комсомольцаш иттлагlйола юбилейни пятилетка кхоачашьеш ба. Ах шу совгlа ха а комсомольцаша Мачугин Сергейс, Еланский Юрс, Нагибин Георгс, Григоренко Владимира 1976 шера чотах болх бу.

— Къаьстта бехктоккхаме па тхона ер шу,—йоах Кабацке. — Хlанз аьлча, нйслагlа пятилетка ханал хьалха кхоачашъярал совгlа иттлагlа пятилетка дика дlайолаяра тешшаме лард йолла а еза. Из уйла йолаш къахьега лерхl укх шера тха завода комсомольцашев кагирхошен. Хlаьта оахош мел деча хlaмай тlехь тхо дагадувл тхоай боккхагlболча вежаращца — коммунисташца, партийни организацеца.

Ю. ЮСУПОВ.

СУРТА ТlА: Кабацкий Сергей.

И. Плиева сурт.

Балхара боагlаше а шоай собране баьхкар Грозненски района баьцадаараш кхелеча «Пригородный» совхоза кагирхой. Цар хьалйизар совхоза заседане зал. Дувца хlамаш шортта дар цар.

Пятилетка къоастамбеча шера баьцадаараш, сомаш кхебеча, хьайбай продукташ йоахача, уж кийчъеча геттара дика толамаш даьхад совхоза болхлоша. Районе социалистически яхье хьалхара моттиг яккхарах карара кара тела Цlе байракх елар боахама коллектива.

Уж толамаш доахача доккха дакъа лаьцад совхоза комсомольцашен кагирхошен. Из дийцар цар шоаш вlашагlкхийттача.

Гулбеннараша безаме ладийгlар консервни цеха электрика Р. Гамаева, 1-ча отделене тракториста В. Чапанова, тракторни бригада учетчика Х. Яндиевас, кхычар даьча къамаьлашка. Шоаш даьха толамаш, уж даха мишта карагlдаьннад дийцар, кхы а доккхагlа толамаш дахара йола торонаш гучаяьхар.

Къаьстта теркам тlабахийтар пятилетка чакхйоалача шера хьалхашка латта декхараш толамца кхоачашдара де дезарашта.

Собране отчетни доклад яьча совхоза комсомольски организаце секретара Муталиев Сулеймана белгалдаьккхар комсомольцашен комсомоле боацача кагирхошен уж толамаш доахача хана цар общественни вахаре дакъа лацара хьинар айдалар, дlаяхача замах юхедисача воча гlулакхашта духьларен социалистически чулоацам бола, къаман форма йола керда традицеш, обрядаш вахаре юкъейоалаяра тlехьарен къовсам кхы а лакхбалар.

Собране гулбеннараша тlайийцар пятилетка чакхйоалача шера социалистически декхараш, хlаьта иштта юртарча кагирхошта идейни, нравственни, этически кхетам балара декхараш а.

А. ШАМСУТДИНОВ.

СУРТА ТlА: «Пригородный» совхоза Ерригсоюзни комсомольски собране.

Н. ЛИТОВЧЕНКОЙ сурт.

ДАГАЛАТТАР КХОАЧАШДЕРГДА

Сунженски районе хиннача Ерригсоюзни комсомольски собране пятилетка тlехьарча шерара декхараш а кагирхошта коммунистически кхетам балара, общественни производства эффективности къахьегама овсарлен махулла лакхъяра, технически прогресс сихъяра, керда производственни мощносташ сихагlа хьалъяь яхаран, йолаш ярех дикагlа пайда эцаран, рузкъан кхом баран де лезараш белгалдаьхар.

Пятилетка лоархlамерча моттигашка шоай низ, хьинар ца кходеш къахьегаш хьайоагlа парте тешаме гlонча йола комсомол. Доккхал деш яха йиш я КПСС XXIV съезда исторически решенеш кхоачашъеча доккха дакъа лаьцача дуккхача кагирхой цlераш. Тlехдика къахьегарца белгалваьлар «Сельхозтехника» МРО токарь Павлютин Виктор, Карабулакски химически реагентий завода воккхагlвола аппаратчик, ВЛКСМ XVII съезда делегат, СССР Лакхехьарча Совета депутат Храмов Петр, цу завода аппаратчик Павлова Валентина, райбыткомбината барзкъаш тегар Гелагаева Рая, Цlеча Эскара цlерагlча колхоза тракторист Барминов Виктор, кхыбараш.

Пятилетка кхоачашъеча хlара комсомольца хоадамболла дер дуеццаш кlоаргга чулоацам болаш къамаьлаш дир. Парте экономически политикех лаьца КПСС ЦК решенешкен новкъоста Л. И. Брежнева даьча къамаьлашкен белгалдаьха халкъа боахам дlахо дегlабоалабара декхараш дийцар. Собрани дика чакхъяьлар «Сельхозтехника» МРО, «Сунжанефть» НГДУ, Карабулакски № 1 йолча юкъерча школе, Орджоникидзевски № 1 йолча юкъерча школе, Оалкамарча бархl шерарча школе, кхы дуккхача комсомольски организацешка.

Сийлахь-боккхача Даьхен тlем тlа советски халкъо яьккхача Коталон 30 шу дизара къахьегама толамашца накъабахар кагийча наьха керттерчарех цхьа декхар да, «Фашистски Германи эшаяь 30 шу дизара хьинаре къахьегама 30 вахта» яха болам дlаболабаьб «Сунжанефть» НГДУ комсомольцаша. Даьхе бахьан шийца дlаденнача зlамсаган шийнен хьалхара болх бе лерхl.

Низкъало а нйслагlа пятилетка чакхйоалача шера планаш. Цхьабакъда, хlара балха ди, сахьат хьинаре къахьегарца, арахецача продукце дикал лакхъярца, лерттlа дешарца белгалдоаккхаргдолаш ба района комсомольцаши кагирхойи.

А. СИНЧИНОВ,
ВЛКСМ Сунженски райкома хьалхара секретарь.

«КОМСОМОЛЬСКИ СА КЪОНАЛ»

Чакхъяьннай сийлахьча коталон 30 шу дизара накъадахара хетаь хинна республикански фестивала хьалхара тур. «Комсомольски са къонал» —иштта яр цуй девиз. Цунга хьежжа самодеятельни артистий программана шерра юкъедоаладаьдар дикагlйола ленински комсомолах, сийлахь-боккхача Даьхен тlемах, турпала къахьегамах дола советски моттигерчен композиторийи поэтийи иллеш. Уж яр А. Пахмутова, О. Фельцмана, М. Блантера, А. Кручинина, А. Шахбулатова, иштта кхычар произведенеш.

Фестивале дакъа лоацаш бар дукха хlама ца эшаш республика ерригача районашкара солисташ, вокальни группаш, вокально-инструментальни ансамблаш.

Жюрена хьалхашка лаьттар атта гlулакх дацар: дуккхачарна юкъера дикагlбараш харжар.

Республикански фестивале доккха дакъа дlалоацаш яр вокальни искусство. Хlаьта программа дика вlашагlйоллларах, илле чулоацам мабарра хьаьокха харах массанена езаелар Шелковской станицера «Селяне» яха ансамбль, Ножай-Юртара вокальни группа, Наурски районера солистка Сауренко, Грозненски районера Богомобовай Сельмурзаеви, Грознера Бекмурзаев, иштта кхыбола фестивала доакъашхой.

Чакхъяьннача хьалхарча туро хьахьекхар республика художественни самодеятельноста коллективай йоккха торонаш, гучаяьхар къона таланташ.

Цхьабакъда цу фестивало гучадаьхар дукха кхоачамбоацараш а. Царех цаl да цхьайолча районаша хьажаре дакъа ца лацар, масала, царех я Ведана, Урус-Мартана, иштта кхыйола районаш.

Хеттача беса дика ловзанзар цхьайола ансамблаш а. Царех я, масала, дика йовзаш йола «Интер» яха вокально-инструментальни ансамбль (г. Грозный). Цар массане а белгалдар да самобытность ца хилар, илли доаккхача халкъа оамал юкъе ца яхьар.

Февраль бетта чакхъяргья республикански фестивала шоллагlа тур.

Уж белгалдаь кхоачамбоацараш дlадахара оарцагlйова ла еза художественни самодеятельноста коллективаш.

Кхы цхьаькха а да — профессиональни илланчашта тара хила а ца гlерташ, доаккхача илле самобытни, ший тайпара никъ лехача, из дукха а дикагlа хlаране дег чу дужаргда. Из теркаме лоаттаде деза.

Р. ЯНДИЕВА.

Хlанз КПСС ЦК декабрьски (1974 ш.) Пленума решенеш, КПСС ЦК партега, советски халкъага даьча Кхайкарал тlа, 1975 шера социалистически яхьйоаржаяра хьакъехьа КПСС ЦК, СССР Министрий Совета, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК соцамаш тlа оттадаь декхараш кхоачашде болабеннаб района къона къахьегамхой. Кхы а чlоагlагlа дог гlоадаьнна кхоачашъе йолаяьй 1975 шера а бlарччача пятилетка а заданеш. Къаьстта теркам тlабохийт хlара комсомольски групца, цеховойи юкхьанцарчеи комсомольски организаце хьинар лакхдара, комсомольций дисциплина чlоагlъяра.

Керда общество хьаяра къона тlехье юкъеозара, цун творчески хьинар а инициатива а дегlайоалаяра, моральни дика гlулакхаш хилийтара боккхача лоархlаме я социалистически яхь. «Пятилеткана — къонабарий хьинаре къахьегам», говзал, боккха лоархlам ба кагирхошта коммунистически кхетам балара, новкъостал ду къахьегама толамаш дикагlа дахара.

Района цхьайолча промышленна предприятеша ханал хьалха кхоачашдийр пятилетка диълагlча шера задани. Диъ шера план 3 шерай 11 беттай 107,9 процент кхоачашдийр АТП. Планах боагlачул совгlа халкъа боахама 12,3 эзар тонн муъ дlабихьаб, дуккха эзараш пассажираш дlа-юха бигаб, 71,2 эзар тонн - километр никъ баьб. Райбыткомбинато, маьхк еча заводо, хьуй боахамо, мельзаводо ханал хьалха кхоачашдийр диълагlча шера план. Хlаьта совхоз-техникумо пачхьалкхенга ялати генараши дохкара пхе шера план кхоачашдийр. Уж толамаш доахача хьинаре дакъа лаьцар комсомольцашен кагирхошен. Бакъда шоашта карагlдаьнначох кхоачамбаь lе дага бац комсомольцаши кагирхойи.

Кердача коталонашка

лехараш» яхача болама юкъе дикка дакъа лоац тха района кагийча нахен мехкаращен. Дуккханеша ханал хьалха кхоачашдийр 1974 шера задани, хlаьта 38 саг ва иттлагlча пятилетка чотах болх беш. Царна юкъе я районе дикагlйола доярка, СССР Лакхехьарча Совета депутат Даурбекова Зина, «Электроинструмент» завода токарь Цуров Рашид, кхыбараш.

Кагирхой митузназма школа а хинна дlаэттай комсомольско-кагирхой коллективаш. 1974 шера районе 10 яр иштта йола коллективаш. Производства тlехьоссаш йолча участкашка вlашагlтехаьар уж. Юкъьанца дукха хьакоаш нийсалхар царна. Комсомольски группаша хьинаре къахьегарах, боккхагlболча новкъосташа-наставникаша гlо дарах царех дуккхагlйолча коллективаша шоай социалистически декхараш кхоачашдир.

Промышленноста коллективашта юкъе хьалха латт Г. Ахриева цlерагlча «Электроинструмент» завода Экажева Лизай бригада. ВЛКСМ XVII съезда сийна ше лаьца къахьегама вахта ма боагlара чакхъяьккхар цо. 17 дийнахьа 160 процентал кlезигагlа йоацаш задани кхоачашъергья аьнна ше тlайица декхар 205 процент кхоачашдир. Иштта чакхдаьккхар цо «Вуройттлагlча съезда — хьинаре къахьегама вурийтта ди!» яха ший лозунг. Из бахьан долаш съезда секретарната моаршал дайтар цунга. Хlаьта 1974 шера 29 октябре комсомола 56 шу дизара хетаяь хиннача района комсомольски актива собране пятилетка диълагlча шера задани ханал хьалха кхоачашъярах ВЛКСМ ЦК дайта моаршал дlаделар Экажева Лизай бригадага.

1974 шера района юрта боахама эггара а лоархlамерча участкашка болх беш хилар 7 комсомольско-кагирхой бригада. Цар шоай планов заданеш ханал хьалха кхоачашдир. Геттара дика толамаш даьхар «Назрановский» совхоза къона звеньевоий Мислауров Уайси Бичиев Ибрахlимий керте латтача комсомольско-кагирхой бригадаша. Бичиева звенос гектара тlара план 28 центнери тlайица декхар 35 центнери йолаш 40 центнер хьажкlаш яьхар.

Шерагара шерага доккхагlа толамаш доах «Октябра 40 шу» яхача совхоза опытни механизатора Кодзоев Асхьаба кулгалдеча комсомольско-кагирхой коллективо. 150 гектарах хlаране тlара план 10 центнер йолаш 3 центнер генараши планал совгlа 8 центнер хьажкlаши яьхар цо.

Уж толамаш оаха доах, йоах Кодзоев Асхьаба, къахьегама дикагlйола методаш юкъе а кхувлаш, социалистически яхь дегlайоалаеш хиларах, моральни-материальни стимулированех ма боагlара пайда эцаш хиларах. 1975 шу Къилбаседа Хlирий АССР Пригородни района «Сельхозтехника» отделене механизаторий комсомольско-кагирхой коллективаца социалистически яхь а лаьца, дlададир цо.

Района коллективашта юкъе яржаца социалистически яхье кlезига яц комсомольцашен кагирхошен хьинаре къахьегаш йола предприятеш, учрежденеш, организацеш, дешара заведенеш. Из хул партийни организацеш кулгал а новкъостал а деш комсомольски организацеша комсомольций кагирхойи къахьегама хьинари политически сакхетами тlа-тlа дуккагlа лакхбеш хилар бахьан долаш, цу тlа гlолла ерригача коллективага толамаш доахийт. Из эггара хьалха доагlа районе меттел республике а эггара йоккхагlчарех цаl йолча, беррига болхлоех 30 процентал совгlа кагирхой болча «Электроинструмента» завода коллективах.

Цу предприяте дуккхача участкашка керте латт кагийнахи мехкарийи. Бригадашта, участкашта, цехашта, отделашта кулгалдеш ба 34 комсомолеци кагирхой.

Заводе балха воагlа кагирхо болхлой класса юкъе воалаш хилар белгалдоаккх, балха говзал лакхъяра конкурсаш, ю, кхыдараш ду. Цу дерригне а

Цхьадола толамаш даьха дале а, массанахьа дац гlулакхаш иштта дика. Дукха да хlанз а социалистически яхь лоаттаяра юкъе кхоачамбоацараш. Цхьайолча комсомольски организацешка социалистически яхь леляеча формализм я. Хоадамболлаш къоастадаь хилац социалистически декхараш. Хlаьта мельзавода, маьхк еча завода, промкомбината, «Экажевский» совхоза комсомольски организацешка социалистически яхь вlаштlехьаьккхаш. Ледара да из гlулакх трикотажни фабрике а. Хlаьта цига болх беш 500 совгlа кагирхо ва. Царех 88 саго дийлагlча шера план кхоачашъянзар. Цу шера 11 бетта 4212 сага-сахьат програл йир. Уж хlамаш дика ховш я фабрика комсомольски комитет. Уж кхоачамбоацараш дlадахара гlулакх ледара ду цо. Хан-ханнахьа социалистически яхьа итогаш еш, моральни материальни стимулироване тайп-тайпарча формех методех пайда эцаш гlулакх оттаде деза комитето. Комитета членаш кагирхошца дуккагlа бувзабеша хила беза, къонабараца дlадоладаь дика гlулакх хьаллаца деза.

Района комсомольцаштен кагирхоштен юкъе шерра яржаш латт 1975 шерара декхараш толамца кхоачашдара социалистически яхь. Уж декхараш кхоачашдара гlо деш хила еза комсомольски билеташ хувцара еш йола кийчо, уж хувцаш беш бола болх.

Юкхьанцарча комсомольски организацешта кулгалдара болх товбеш комсомола райком гlерт кагирхошта кхетам балара тlехь комсомольски организацеша беча балха лоархlам лакхбе. Хlаьта района комсомольски организаце беча идеологически балха тlа а цхьайола дика формаши методаши. Дуккагlа ю коммунистически моралах йола лекцеши доклад...

Цу хьакъехьа доккха хlама де йиш я комсомольски политически дешара системе. Цхьайолча комсомольски организацешка дуккагlа теркам тlабохийт комсомольций кагирхойи политически дешара. Укх шера комсомольски политически дешара системе дешаш 326 саг ва, хlаьта партийни политически дешар дешаш 342 зlамсаги йоlи я. Царел совгlа экономически а кхыдола а дешар дешаш 1200 совгlа кагирхо ва.

«Назрановский» совхозе «Экономически знаней лардаш» яхача кружоке (пропагандист М. Ш. Шадыжев) идейно-политически боарам лакха болаш ю занятеш. Иштта дац гlулакхаш «Электроинструмент» яхача, кирпичашъеча заводашка, трикотажни фабрике.

Ше беча балха тlехь хlара денна ленински хьехамца хьалхе а лелаеш, районни комсомольски организаце КПСС Нохч-Гlалгlай обкома Х пленум хиначул тlехьагlа дикка тсабаьб коммунистически кхетам балара болх. Кагирхошта интернациональни кхетам балара дикагlйола формаш лех, царех пайда эц. Мехка кхыча городашкара, лоалахарча республикашкарча предприятей коллективашца доттагlал вlоагlду. Чlоагlа доттагlал латт «Электроинструмент» заводеи Къилбаседа Хlирий АССР ОЗАИЭ-и, трикотажни фабрикеи «Прогресс» яхача Орджоникидзевски трикотажни объединенеи, совхоз-техникумей Алагирски хьун техникумей комсомольски организацешта юкъе, № 1 йолча юкъерча школаи Къилбаседа Хlирий АССР Пригородни района майски юкъерча школаи дешархошта юкъе, кхычахь.

Кагирхошта интернациональни кхетам балара боккха лоархlам болаш я «КПСС XXIV съезда решенеш кхоачашъе!» яха Ерригсоюзни Ленински зачет. Цунна юкъе дакъа лоацаш районе 2500 совгlа зlамсаги йоlи я.

Хlанз района ерригача комсомольски организацеша беррига шоай болх тlаберзабаьб 1975 шера а бlарччача пятилетка а заданеш ханал хьалха толамца кхоачашъяра.

И. ДОДОВ,
ВЛКСМ Назрановски райкома хьалхара секретарь.

ДIАХО ДЕ ДЕЗАЧУН УЙЛАШ ЕШ

Къаьстта дика къахьегама лер юташ чакхдаьккхар пятилетка диълагIа шу «Грознефть» объединене мехкдаьттахоша. Шера 12076,1 эзар тонн мехкдаьтта а доаккхаш тIехкхоачашйир цар «Iаьржа дошув» даккхара паччахьалкхен план. ТIаьйцача социалистически декхарел совгIа 44 эзар тонн мехкдаьтта даккха дезача цар даьккхар 57100 тонн. Шера заданел совгIа техар 975 метр бурув, хIаьта планал совгIа яьккхар 209,9 миллион кубически метр газ. Пайда ийца газ 10,5 процент дукхагIа хилар.

Дикка тоаделар объединене дерриге технико-экономически хьокхамаш а. Къахьегама овсарле 2,1 процент лаккъелар, бурув тохара сухала задани а толамца кхоачашйир.

Боккха пайда баьлар керда техникен технологии производстваю юкъеяхьарах а. Доаккхаш дола мехкдаьтта 1,3 миллион тонн тIаккхийттар, ши миллион сом пайда бир бурув тохача. Кийч а яь производстваю юкъейихьар 1696 рационализаторски предложении 18 изобретении. Царех шера паччахьалкхенна хулаш бола пайда кхо миллион сом да. Цу масалаша къаьгта хьахьокх шера план тIехкхоачашъяь ца Iеш тIаьйца хинна социалистически декхараш а тIехкхоачашдаьлга.

КарагIдиййнараш дика да, цхьабакъда пятилетка тIехьарча шера объединене мехкдаьттахошта хьалхашка латтараш чIоагIа лоархIамен бехктокхамен декхараш да. Шера планал совгIа 100 эзар тонн мехкдаьтта а доаккхаш дерриге даккха дезаш дар 8,5 миллион тонн да. Арахеца деза 146 эзар тонн стабильни доаца бензин, 20 миллион кубически метр товарни екъа газ, 2100 миллион кубически метр мехкдаьттаца хьайоагIа газ, болх бе йолаялийта еза 13 керда мехкдаьтта скважина, царех ворхI тохкама бурув техар а йолаш.

Шера 165 эзар метр бурув тоха лерхI, цох 50 эзар метр эксплуатационни 115 эзар метр тохкаман тох бурув. Хьалъяьккха еза 22 скважина, цу даькъе 10 эксплуатационни 12 тохкамен скважина, цхьан станокаца бетта тохача буро сухал 220 метри тохкама тохача буро сухал 150 метра хилийта еза. 2730 эзар сома маьха геологоразведочни балхаш чакхдаха деза, мехкдаьтта запасаш дегIайоалае еза миллионаш тоннаш. Шу чакхдалалехьа реализаци е лерхI мехкдаьттахоша 134851 эзар сома маьхерча продукцена. «Грознефть» объединене болхлоша дош деннад 125737 эзар сома маьха валови продукци арахеца, промышленносте 70314 эзар сом пайда бе, гIишлон-монтажни балхаш деча 13,2 миллион сомах пайда эца, цу даькъе хозспособгIа 3,3 миллион сомах а эаш.

Хьалхашка латта декхараш бехктокхамен хален хилар хьахьокх цу цифраша. Уж кхоачашдара оарцагIа яха еза еррига торонаши резерваши. «Грознефть» объединене мехкдаьтта доахача моттигашка хIанз разработка еш я карагано-чокракски, фораминиферови, мелови, юрски тIоанашкарча мехкдаьттана. Царех дукхагIдолча тIоанашкара укх тIехьарча хана мара пайда ийбе а болабеннабац.

ХIанз разработка еш я 13 тIерча мелови тIоанашкарча мехкдаьттана, цигара доаккхаш дола мехкдаьтта 89 процент да, ворхI моттигера кIаларча мелашкара доаккхаш да, цигара доаккхар 6,6 процент да, хIаьта 120 карагано-чокракски тIоанашкара доаккхаш дар 3,7 процент мара дац.

Юрски тIоанашкарча мехкдаьттана разработка еш яц Заманкуле мара, доаккхаш дола мехкдаьтта дукхагIа хилийтара уж тIоанаш боккхача лоархIаме а дац. Фораминиферови тIоанашта разработка яц духхьал Малгобек - Вознесенск-Али-юрт яхача моттиге мара. Цу масалаша къаьгта хьахьокх мезозойски тIоанашкара керттерча даькъе доаккхаш дола мехкдаьтта дерриге хIана дац аьнна хилар, аьлча 95,6 процент. Ерригача эксплуатационни затратех 27 процент яраш карагано-чокракски тIоанашкара мехкдаьтта даккхара дIайохийте а цу тIоанашкара доаккхаш дар 3,7 процент мара дац.

Кхойтта тIерча мелови тIоанашкарча пхеннахьара 88—99 процент мехкдаьтта хьадаьккха даьннад. Цу масалаша къаьгта хьахьокх лаьттан чений геологически ресурсаех пайда эцара, эффективность лаккъе езилга.

ХIанз а тIехьа дукха резерваш я карагано-чокракски, тIерча, къаьстта кIаларча мелови тIоанашкара доаккха мехкдаьтта дукхагIа хилийтара. БоагIIача тайпара пайда эцанза да Гойт - Кертера, Новогрозненскера мехкдаьтта тIоанаш. Сероводороди газоконденсати увча тIоанашта шерра разработка йича из а йоккха резерв я.

ЛоархIамера лостам ба дIахо а мехкдаьтта даккхара интенсификаци яр, вайцига мехкдаьтта доаллача моттигашта Iилман ларда тIа чIоагIъяь йола регулировка яр. ХIанз а дIахорча хана а йоккхий перспективаш йолаш да мезозойски тIоанаш. Уж таххара, техкачарех дикагIа пайда эцара керттера торкам тIабахийта беза. Цунца цхьана пайда ца эцаш дицдалийта йиш яц карагано-чокракски тIоанаш. 80 шера цу тIоанашкара 45 миллион тонн мехкдаьтта даьккхад, хIаьта 17 шера Гойт-Кертера 1 миллиони 700 эзари тонн мехкдаьтта даьккхад Ала дезаш да Малгобеке, Новогрозненски моттигашка хIанз а тIехьа цу тIоанашка миллионаш тоннаш мехкдаьтта хилар. Еррига республика хьанийцача цу тIоанашкара хьа ца доаккхаш дисад 17 миллион тонн мехкдаьтта. Сернисти мехкдаьтта кийчдара йола мощносташ ца хилар бахьан долаш хIара дийнахьи буси цу тIоанашкара хьа ца доаккхаш дусаш дар 200 тонн мехкдаьттен 120 эзар кубически метр газн я.

Цу дерригача кхоачамбоацаращца дувзаденна тха производственникаши къаьстта Iилмахойн декхарийла ба 1975 шера техническии технологически проекташ а оттаеш пайда ца эцаш долча мехкдаьтта тIоанех пайда эцаргбола гIулакх вIаштIехьдаккха. Керда мехкдаьтта тIоанаш таххара а еррига шоай торонаш оарцагIъяха декхарийла ба уж.

ХIанз «Грознефть» объединене болхлошта хьалхашка латтача керттерча декхарех цаI да мехкдаьтта запасаш Iалашъяр. Цу лоархIамерча хьокхама задани дIадахача шера кхоачашъензар. Из дувзаденна хилар Ахлове, Закане Межхребтови, Минеральни, кхыча моттигашкара гучадаккха лийрхIа мехкдаьтта гуча ца доаккхаш дисарах, шоллагI-дале, технически бахьанаш нийсдаларах: Малгобекера № 898 скважина дIакъовларах, Октябрьскера №№ 221, 224, Гудермессера № 197, Карабулакера № 165, Заманкулера № 82, Эльдаровера № 83 йола скважинаш йисте ца яхарах.

Бурув тохара, къахьегама овсарле лакхъяра, бурув тохара сухала шера план кхоачашъяьяле а цхьадола кхоачамбоацараш инйоделар бурув тохача. Цигара производственни хьокхамаш лакха ца хилар дувзаденна да вайцига бурув а тохаш йоахаш йола скважинаш тIа-тIа кIоаргагIа хулаш латташ хиларца, обсадни бурильни турбаш, утяжелителаш, тайп-тайпара реагенташ тоъаш ца хиларца. Цар бехкагIа буровой болх ца беш латтарах дукха хьовзамаш хул бурув тохача. ДIадахача шера 44 авари яр а чIоагIа Iаткъар бурув тохача балха тIа, уж дIаяхара йоае езаш хилар 78514 сахьат балха ха, хIаьта цунца дувзаденна ца тохаш диса бурув 17993 метр хилар. Уж кхоачамбоацараш бурув тохачара цIендаь дIадахара тIагIертта къовсам а лоаттабеш пятилетка тIеххьарча шера овлангара денз хувца беза болх.

ХIанз а тIехьа «Грознефть» объединене скважинашта гидрофобни, нефтекислотни эмульсеница обработка елга эсала лел. 1974 шера цу тайпара чакхъяьккхача цхьан операце 4,5 эзар тонн тIаккхетийтарга хьежача кхетадеш да уж операцеш мел лоархIаме я. Цунца дувзаденна объединене керттерча инженерни служба, «СевКавНИПИнефть» института болхлой декхар да 1975 шера цу лоархIамерча балха коэффициент 80—90 процентага дIакхоачаелга. Цlенхаштта тоаде деза скважинашта селективни обработка елга а. Дукха балхаш де деза технологически процессашта автоматизаци еча а.

Уж лакхе белгалдаьха кхоачамбоацараш дIадахара тIагIертта къовсам а лоаттабеш пятилетка тIеххьарча шера плани тIаьйца социалистически декхараши ханал хьалха кхоачацдара еррига шоай торонаши резерваши оарцагIа а яьха къахьегарда укх шера «Грознефть» объединене мехкдаьттахоша.

В. СОРОКИН,
«Грознефть» объединене начальник.

Шоай дош кхоачашду

Грозненски «Трансмаш» завода коллективо толамца кхоачашъяьй пятилетка диълагIча, къоастамбеча шера дерригача технико-экономически хьокхамий план. Планал совгIа 59 эзар сома маьха продукци арахийцай. Лохбаьб продукцега дIабода мах, лаккъеннай къахьегама овсарле.

Дика дIадоладаьд коллективо пятилетка тIеххьара шу а. Январь бетта шин декада заданел совгIа 13 эзар сома маьха продукци арахийцай.

1975 шера халкъбоахама план ханал хьалха кхоачашъяри ийслагIа пятилетка толамечакхъяьккхари дуьхьа промышленноста, гIишлошъяра, транспорта болхлоша шерра социалистически яхь йоаржаяра хьакъехьа КПСС ЦК, СССР Министрий Совето, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК бaь соцам хьал а лоацаш укх шера доккхий социалистически декхараш тIаьйцад предприяте коллективо.

Товарни продукци арахецара шера план 27 декабре кхоачашъе, планал совгIа 100 эзар сома маьха продукци маьхалъяккха. Бахача наха эца товараш арахецара план 15 процент тIехкхоачашъе, къахьегама овсарле лаккхъе, продукцега дIабода мах 2 процент лохбе.

Материалех а, оборудованех а биззa пайда эцарах 15 тонн металл, 10 тонн условни доагор, 60 эзар киловатт-сахьат электроэнерги кхое.

Новатораша кийчъяь рацпредложенеши изобретенеши балха юкъеяхьарах 15 эзар сом пайда эца лерхI коллективо. Юрта боахама 5 эзар сома маьха новкъостал де а лерхI.

Укх шера хьалхара ялх бутт чакхбалалехьа эксплуатаце дIадала лерхI предприяте болхлошта лаьрхIа дола 125 квартира йола цIа.

Предприяте коллектив кхы дIахо а Дагестански машиностроительни завода коллективаца социалистически яхь лелае дага я, цул совгIа цо социалистически яхье ех Аргунски «Пищемаш» завода коллектив а.

Дукха Сийлахь-боккхача Даьхен тIема ветеранаш ба заводе къахьегаш. Цар дIадоладарах сийлахь-йоккха Коталояьккха 30 шу дизара хетаяьча сийлен вахте эттай «Трансмаша» коллектив. Болхлоша, специалисташа дош деннад биъ бетта план ханал хьалха кхоачашъе, планал совгIа цу юкъа 70 тракторни прицеп арахеца. Бахача наха эша товараш арахецара 4 бетта план 20 процент тIехкхоачашъе, планал совгIа 50 эзар сома маьха продукци маьхалъяккха.

Кердача шера производстве хьалха латтачарех я Бадалян Георге, Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета депутата Саидов Султана кулгалдеш йола слесарий-сборщикий бригадаш.

Дикача къахьегамца белгалбаьнна ба слесараш Дударов Аюб, Арсанукаев Авхат, Волков Петр, иштта кхыбараш а,

Я. БУБНЕНКО.

Архангельск. Къилбаседа Двине дIахьош я хьунэкспортни навигаци. Хьуна херх хьокхача заводий причалашка кемашта хьу тIайотташ латт. 1974 шера доазол арахьарча мехкашка дIаяхьийтай бIаьш эзараш кубометраш боломорски ардакх.

Дика къахьегаш ба доазол дехьарча потребителашта хьу дIакхухьаш бола «Иван Шадр» яхача лесовоза морякаш.

Сурта тIа (аьрдехьара аьттехьа): «Иван Шадр» яхача лесовоза экипажа членаш шоллагIа механик Кутырев Михаил, пароходства ветеран, воккхагIа вола механик Социалистически Къахьегама Турпал Вешняков Анатолий, кхоалагIа механик Парфенов Николай.

С. ГУБСКЕ сурт.
ТАСС фотохроника.

ТУРКМЕНСКИ КIУВСАШ

Ашхабадски художественно-экспериментальни кIувсий фабрике да тхо. Массе метте сатем латт. Шийла фо да. Сомача пенашех кондиционерашеи чудайтац арара кхоккадениа фо.

Укх тха эггара къулбехьарча республике веначa хIаранена хет, укхаза Iалам биъ бос болаш мара хиннадац аьнна: цIен IажагIен — республика ерригача територе пхе даькъах диъ дакъа дIалоацача яьсаленна, баьццара моша — даьгIенашта, сийна цIена — морх йоацача сигаленна. Цхьабакъда туркменски лаьттан басараш кIезига дале а, цун долаш дараш камаьрийша сийрдадаьнней белгалдаьней да. ЦIаккха а бос байна корадоагIаргдац шоана е туркмена баракъаш а, е кIувсаш а.

— Шоайла сурташца эргаш да туркменски кIувсаш. ХьалхагIа денз иштта хьадоагIаш да из, — яхаш лувц цеха начальника Ходжаева Огульдике. — Уж хьадаьннача курах тийша дар долла хIама, цудухьа уж къаман традицеш лелаю оаха. Масала, кIувса тIа текинцаша дилла юкъмоттигера сурт йомудскичоа вIалла тара дац. ХIанз Ашхабад уллача метте баьхаб текинцаш. ХIаьта йокудаш Каспийски форда йистаца баха хийшаб. Сарикски кIувсаш суртага диллача сарыкскичарна тара дац.

КIувса вокх басаращца тардаь сурт долаш йолча чачакхагара дIаболабу кIувс хьабара болх. Текински суртагIа яьча чачакха тIа кхалнигаш хул, хIаьта йомудски чутIа ший тайпара догам да.

Формагеи диллареи диллача бокъонца иштта белгалдоал юкъмоттигера сурт. Текинцашта хозахет шоаш массаза деххкача тайпара оалхазарий когий сурташ дехкаш. Боккхийча наха лувц, цу сурта ларде ширача заман легенда улл яхаш. Цкъа цхьан хана яьссача ара гIолла дIаводаш хиннав нахъкъахо. Цхьабакъда цу ханна цIаьхха шийна хьалххашка бIарг кхийттаб цун тIуначa гIомар тIа оалхазараша лийзача когий лерах. Оалхазараш мела ухаш хий хила деза укхаза гаьна доаццаш аьнна хетаденнад цунна. Ший юххе дисса денал ура а оттадаь оалхазараш дIалестача оагIорахьа вахав саг. Хий долча тIавигав цар из. Масала, ше лечара ваккхарах баркал оалаш саго оалхазарий когий лера сурт кIувса юккъе оттаде лаьрхIад.

Йомудски кIувса юккъердар якорийи пескайи сурт да. Из а кхетадеш да — йомудцаш хьалххагIе а денз чкъаьрий лувца кайоалаш хинна хиларах цIа хеза ма бий.

КъорIо, ховш мадарра, сага сурт диллар мегийташ мича хиннад. Цудухьа мехкарча дикагIаболча художникаша хьадага а лувцаш тайп-тайпара сурташ дехкаш хиннад, ха дIа ме йода уж тоа а деш. Кердача хано керда сюжеташ а енай. КIувсий дикал керттерча даькъе сагах тийша я. Гагарина сурт тIа а латташ ший тайпара кIувс бIаргабайнаб сона. Туркменски поэта Кемине портрет тIадоаллаш а ба кIувс.

КIувсаш деш боахкача мехкараша чIоагIа эзача урхал тIа кагий хоза шодамилгаш ду. ТIах аьнна лелача пIелгаша, чачакха бухьилгаш теда къаьстта урс хьал а тессе — цу сахьате бий боакх шод. ЦаI, шиъ, кхоъ... Вокх оагIорахьа ягIача иззамо йолчун пIелгаш а иштта тIах аьнна лел.

ЦIаьхха дага а доацаш цхьатарра зов экхх—из я гоззанчаша хIаназа даь даьннача шодамилгаш тIа етта йIаька Iерж йоалла еза ехк.

— Иштта кхатайт кIувс, — духтIавоаккх Огульдикес. — Шин мутI баь массаза боал деш да из. Цул тIехьагIа къоастаду кIувса петар мел лакха хила еза. Из ворхI миллиметрал лакхагIа а шин миллиметрал лохагIа а йоацаш хила еза. Петар лоацагIа мел хул кIувс дикагIа лоархI. Бакъда, кIувса дикал шодамий дукхалга хьежжа а хул.

— Берригаш а масса шод хила беза кIувса?

— Бе-бе, — жоп лу Ходжаева Огульдикес. — Юкъера лаьрхIача цхьан квадратни метр тIа 700 эзар гаргга шод хул. Цхьабакъда фабрика музее улл, масала, цхьан квадратни метр тIа баь 1148000 шод а болаш бола кIувс. Массаза а яхар мо, кIувсаш деча цхьан кхалсаго 9 эзар шод бувз цхьан сменагIа.

— ХIаьта кIувсаш дара говзал мича Iомаю?

Цхьан минута уйлае эттар Ходжаева Огульдике.

— КIувсаш дара юххьанцара говзал школе, къахьегама урокаш тIа Iомаю. Цул совгIа, тха республике я тIехьагIа тха фабрике болх бе хьачуухаш бола художникаш кийчбу къаьстта училища. ХIаьта а, со дог тийша я,- дерригa а дезала юккъера дIадолалуш хиларах. Туркменистане наггахьа нана хургъяц ший йоI кIувсаш де ца Iомаеш, кIувсаш дара балха безам тIа ца бохийташ.

Вай мехка гIордаьнна Iац туркменски кIувсаш. Фабрика музее латт гобаьккха йоахкаш байракххилгаш а йолаш йола школьни глобус. Цар хьахьокх туркменски кIувсаш йийлеш йола доазол дехьара дуккха моттигаш. Царна юкъе — Польша, Тунис, Япони, ГДР, Мексика, США, Франци, кхы а дунеи тIара 50 совгIа мохк.

Павел ГРАНКИН,
АПН корреспондент.

ШОАЙ ДЕША ДАЙ ХИЛАР ХЬАХЬОКХ

Грозненски автотранспортни предприяти автономни республике йоккхагIйолча автотранспортни предприятех цаI я.

ХIара дийнахьа цун гаражера араювл тайп-тайпара халкъа боахама эша мухь дIа-хьа кхухьа автомобилаш: автозаправочни станцешта эша бензин, керосин, дизельни доагор кхухьа бензовозаш, гIишлош хьалъеча моттиге эша гIум, жагIа, цемент, кхийола хIамаш дIакхухьа самосвалаш, вай республикера кхыча областе, республике, крае дIакхахьа а дезаш, цигара юха хьакхахьа а дезаш дола мухьаш кхухьа йоккха дизельни автомобилаш.

Укх ийслагIча пятилетке шерра социалистически яхье а баьнна, дика къахьегама толамаш доахаш хьабоагIа автотранспортни предприятера шофераш, слесараш, инженерно-технически болхлой.

Цудухьа дIадахача шера халкъа боахама мухьаш дIахьа дахьара план кхоачашйир 105,1 процент, тонно-километраш яра план 102,4 процент, автобусаша яьча пассажиро-километрий задани — 106,5, легковой таксеша — 110,9 процент, сахьатах лелаеча парко 109,5 процент.

Цу цхьан шера баьча балха 335,7 эзар тонн планал совгIа халкъа боахама мухь дIабахьа аьттув баьннаб, 840 эзар килограмм доагор кходаьд, хIаьта паччахьалкхенна 233 эзар сом пайда баьб планал совгIа мухьаш дIа-хьа кхахьарах, цунга дIабода мах лохбарах, дизельни доагор, электроэнерги кхоарах.

Къахьегама овсарле лакхъяра ийслагIча пятилетке енна хинна задани диъ шера кхоачашъе вIаштIехьдаьннад.

Уж доккха къахьегама толамаш даха автотранспортни предприятерча болхлой вIаштIехьдаьннад де деззача тайпара автомобилашта технически гIулакх а деш, предприятена пайда хургболча бесса мухьаш дIа-хьа кхахьийта хилар бахьан долаш. Геттара бефкате гIулакх да массавола болхло социалистически яхье а ваьнна, шоай балха раьза а болаш цар балхаш деш хилар.

ТIехьа а ца йоалийташ, шоай ханнахьа автомобилашта йизза йоагIаш йола №№ 1, 2 яха технически обслуживани яйташ, заявочни текущи ремонташ сиха чакхйоахаш слесараша овсаре болх баьлга хьахьокх автопарк технически кийча хилара коэффициент 0,81, пайда эцара коэффициент 0,668 хиларо.

Доккха маIан долаш ба автомашинаш дIа-юха лелара коэффициент яха хьокхам а. Из лакхагIа мел хула предприяте план кхоачашъяра гIулакх дикагIен цхьан тонно-километрга дIабода мах лохагIен болаш хул. Из предприятена пайдане да.

Эксплуатационни службана доал деш болча кулгалхоща дика карагIдаьннад мухьаш дIа-хьа кхахьа езаш йолча заводашца, фабрикашца, кхыча предприятешца договораш а даь, шоай автомобилаш мухь боацаш яьсса кIезига ухаргйола гIулакх чакхдаккха.

Цар иштта дика болх бар бахьан долаш транспорт дIаюха лелара коэффициент 0,674 кхаччалца лакхъелар.

Иштта дика вIаштIехьдаьннад прицепашца мухьаш дIахьа кхухьийтилга а. ДIадахача шера прицепашца 204,6 эзар тонн халкъа боахама мухь дIахьош 7,5 миллион тонно-километраш яьй.

313 шоферо тIехдика болх баьб. Цар 101 процентагара яьнна 140 процентага кхаччалца хIаране кхоачашъяьй шоай шера мухь дIа-хьа кхахьара йола план. Царна юкъе дукха болхлой ба ийслагIча пятилетка задани кхоачаш а яь, хIанз 1976 шера план еш. Уж шофераш ба: Петросянц Георгий Мкртычевич, Канаев Магомед, Головченко Григорий Ермолаевич, Хасимяков Шарип Бибулатович, Мааев Хумид, Корсаев Владимир Николаевич, Ахаев Саид-Ахмет, Макаренко Владимир Николаевич.

Автомобилашта сиха а дика а ремонт ярца белгалбаьннаб слесараш: Куваткин Анатолий, Маринин Юрий, Раков Алексей, Кошелев Вячеслав.

Ерригача коллективо хьинаре болх барах 1974 шера шоллагIча кварталагIа вай республике социалистически яхье хьалхара моттиг яьккхар цар, хIаьта йиълагIча кварталагIа — шоллагIъяр.

КарагIдаьннараш дика да, цхьабакъда хьалхашка латта декхараш лоархIамегIен бехктокхамегIен да. Встречни план тIаьйцай автомобилисташа планал совгIа 50 эзар тонни тIаьйцача социалистически декхарех 45 эзар тонни халкъа боахама мухь укх шера дIаюха бахьа. Пятилетка тIеххьарча шера встречни планагIа заданел совгIа 400 эзар тонно-километри тIаьйцача социалистически декхарех заданел совгIа 400 эзар тонно-километри е. Паччахьалкхенна пайда бара план ши процент тIехкхоачашъе, рентабельноста боарам планагIа лаьрхIачул ах процент лакхбе, мухь дIа-юха бахьарга дIабода мах ах процент лохбе, иштта кхы дIахо.

Уж декхараш кхоачашдара юххьанца денз еррига шоай резерваш оарцагIа яьхай цар. Уж толамца кхоачашдергхилар хьахьокх доахача къахьегама толамаша. Январь бетта план 30 янзаре кхоачашъяьй водителаша. Планал совгIа дIа-юха бихьаб эзараш тоннаш халкъа боахама мухьаш.

С. АУШЕВ,
«Чечингсельстрой» треста ПМК-921 керттера механик.

ЭНЕРГИ КХОЯЙТАЧА...

Боккха лоархIам болаш леладу республика производственни коллективашка электрически а йовхала а энерги кхоара гIулакх.

ХIара шу чакхдоалаш «Грозэнерго» управлене энергетикаша промышленни предприятей викалашца цхьана энерги кхояра хетаьь йола конкурс дIахьу.

Цу тайпара конкурс хилар укх деношка «Грозэнерго» управлене а.

Конкурсе хьежар 21 рационализаторски предложенега.

БIаь сом йола хьалхара преми яьккхар шера 21 эзар 216 гигакалори йовхал кхояйташ йола рационализаторски предложени кийчъяь болча № 2 йолча теплоэлектроцентрала болхлоша В. Г. Кондратенкос, М. Д. Лоева. Цар кийчъяьча рацпредложене шера 33 эзар 625 сом ахча кходе вIаштIехьдоалийтаргда.

ШоллагIа преми хьожайир СССР 50 шу дизара цIерагIча химкомбината новаторашта В. Н. Стефанидене И. Д. Ворсинаи.

Цар кийчъяьча рацпредложене шера 600 эзар киловатт-сахьат электроэнерги кхояйта вIаштIехьдоалийтаргда.

Цхьаькха а шоллагIа преми яьккхар «Старогрознефть» НГДУ рационализатора И. Ж. Желкомбаева.

КхоалагIа премеш — шиъ ТЭЦ-2 энергетикашта М. С. Сайранукаевай С. К. Пуртовай, В. Г. Кондратенкоси, цаI — «Сунжанефть» НГДУ болхлошта Н. Ш. Кобелевай А. В. Шкеевай хьожаяй.

Х. СУРУДЖАНЦ,
«Грозэнерго» оператор.

Свердловски область. Ленина цIерагIча Нижнетагильски металлургически комбинате болх бе йолаеннай широкополочни балкай — «1500» яхача блюменга цеха хьалхара аргIа. Из параллельни шера полкаш а йолаш, 1000 миллиметрга кхоачаш лакха а долаш балкаш деш хургйолча стана цхьа дакъа да. Сварка еш йолча конструкцешта меттел гIишлош хьалъеча уж юкъейоалаяр бахьан долаш 15 процентага кхоачаш металл кходергда, хьалдаь гIирсаш тешаме хилийта а, цар ха йIаьхъе а торо хулийтаргья.

«1500» яхача блюменге прокатка ергья 22 тоннага кхоачаш езача слябашта.

СУРТА ТIА: стана оператор В. С. Кулагин «Азовсталерча» инженера М. В. Косарева кердача агрегата болх дIабовзийташ ва.

А. ГРАХОВА сурт.
ТАСС фотохроника.

ЮРТАРЧА КЪАХЬЕГАМХОЙ ЙОАКХО ЯР

«Советская Белоруссия» яхача юрта дукха хIама ду юртара къахьегамхой шоай доалахьарча калача, овсаре боахача къахьегама кIалхарбаха гIерташ. АПН корреспондента Буринис Евгене дехар дарах цу хьакъехьа дувц колхоза председателa Социалистически Къахьегама Турпала **БЕДУЛЯ ВЛАДИМИРА.**

— Производство интенсивано айяра ларда тIа, — йоах Бедуля Владимира, — хIара шера чIоагIлу вай колхозий экономика. Общественни къахьегамо шортта беркат дахь ахархочун цIенна. Масала, тха боахаме тахан механизатора юкъера лаьрхIача 220 сом эц бетта. Городерча лакха квалификаци йолаш волча болхлочун алапел кIезигагIа дац из.

Цунца дувзаденна колхоза экономикера ший доалахьа лелабеча боахама дакъа тIа-тIа кIезиглу. Белоруссе колхозхой дезалашта даьча бюджетьи тохкамий даннеша хьахьокх, нагахьа санна 1958 шера колхозхочоа ший доалахьарча боахамо ерригача цун доходех 55 процент луш хиннале, хIанз из кхоалагIча даькъал совгIа ца хилар. ХIаьта «Советская Белоруссия» яхача тха колхозе ший доалахьарча боахамгара хьатIайоагIа доходаш ахархо, чун дезала бюджете ткъаь процентал кIеззига совгIа мара яц.

Цхьабакъда общественни производство чIоагIа дегIаяро дIабаккхац колхозхочун ший доалахьара боахам, цун маIан цIагIара йоакхо е езаш дола цун гIулакхаш цIенденна дIадовл ахилга дац. Белоруссе юрташка, масала, цхьа миллион ах миллиони совгIа шоай доалахьара ков-карт да. Колхозхоша къаьстта шоашта пайда эцаш 500 эзар гектар совгIа лаьтта да.

Цкъа тха колхоза правлене заседани йолаш дийцар боахам дIахо дегIабоалабара лоархIамегIа дола дешаш, колхозхой заявленешка а хьежар. Массехк саго дехар дора правленегара шоай доалахьара цIенош тоаде гIишлой материалаш дулар яхаш.

Колхоз, бакъдар аьлча, гIишлошъю контора мичай. Ахархой шоай доалахьара гIирсаш хьалде материал ялар правлене шийна совнагIа, ца эшаш дола хьовзамаш дIатIалацар, боахама зе дар санна лархIа тарлуш ма хулий. Цхьабакъда правлене членаша кхыча тайпара лоархI из.

Наха тайп-тайпара эшараш кхоачашдарах дола дош — из «совнагIа» хьовзам тIаэцар а боахама зе дар а доацаш, шоана боккъалдар дезе, вай боахама политика ларда я. Из политика бакъъеш дола хIамаш хIара гIа мел баьккхача бIаргагурга тханцига. Тха колхозе хIара шера хьаллеш, хувцаш, тоадеш хул ахархой шоай доалахьара шоваткъе итт гаргга цIа. Колхозо материалаш тел, проекташта заказаш ду, цIенош хьалде осуда тел. Цул совгIа, кооперативе членаш шоай доалахьара цIенош хьалдарца юзвенна йолча еррига хален мукъабаха дагахьа оаха лаьрхIад колхоза чотах хьал а даь шозза вIаштIердаь доккха доаца дика кийчдаь цIенош, итт шу ха а йилла колхозхошка дохка.

Цу цхьан ханна хIанзарчар тайпара дола ахархошта чIоагIа дуккедезаденна дукха квартираш чуйола цIенош а хьаллу тха колхозо. Мел эшар цу даькъе газн дIайхха кийн, чу а долаш йолча 3—4 цIа долча квартирах бетта 15 сом тел колхозхочун дезало, нагахьа санна хIара болх бечоа шера хьатIайоагIар 2—4 эзар сома доход хуле.

Ши-шегIа отт хаттар: цу тайпарча цIеношка бахача колхозхой приусадебни участкашцара гIулакх миштад? Кердача поселке кооператива членашта шоай доалахьа лелае баьццадаараш, сом, зизаш кхедара йоккха йоаца лаьттан участкаш мара телац оаха. Керттера приусадебни участкаш кхаш долчахьара тел оаха. Цу гIулакхо поселка архитектура толхаяц, йиш хулийт лаьтта кийчлечен хьув. Къам чуэцачен хана балхашта механизаци дукхагIа е. Цу гIулакха еррига техника колхозо мах боацаш тел. ХIанз цу тайпарча система тIа отташ да республикера дерригa коллективни боахамаш. Шерашера участкаш хувцаро, колхозин фондера фу кердадахаро дикка лаккбу хьувкъам.

Ала деза, эшачарга колхозо даррегIча маьхех продукташ йохкаш хилар. Шоай участкашка тIа-тIа дукхагIа сомий гаьнаш, зизаш дIадогI колхозхоша, хIаьта цхьадола дакъа баьцалдаараш дIаде дут. Цар шоай доалахьарча доаханна колхозо лоаттаду доакъар.

Колхозо хадданза йоакхо юртара улппаш тоаяра, шоай доалахьара машинаш чуоаттае общественни гаражаш хьалъю... Дукха ха йоаццаш иштта лаьрхIад колхозхой шоай доалахьара доахан чуоаттадара хьайбаш леладу комплекс хьалъе йолае а. Цу тайпарча комплексага хьежад тхо «Любань» яхача совхозе. Совхоза болхлой доалахьара доахан цига леладарах лоаламa мах баккхац. Из бахьан долаш шера юкъера лаьрхIача 60 ди гаргга ха мукъаяьннай совхоза хIара болхлочун. Тха колхозхошта езаеннай из опыт.

Шоай доалахьара боахам лелабарца дувзаденна хьалхашка уттача хьовзамех мукъаваьккхача колхозхочунга торо хул общественни къахьегаме хьинарегIа дакъа лаца, библиотеке, культура Дворецe, кино каст-кастагIа аха, бераштa хьехам бала мукъа ха лаха. Юртa бахача наха эшай дола массе тайпара хIамаш кховчашдара, цар быт дIахо тоаяра тIадерзадаь моллагIа керда хIама гIад а дахе тIаэц оаха.

(АПН).

Минск.

СИЙЛАХЬ-ЙОККХАЧА КОТАЛОН 30 ШУ ДИЗАРГА

ИГНАТОВ НИКОЛАЯ МОНУМЕНТАЛЬНИ ДОГАМАШ

Пицунде «Грузех дола илли» яхен Тбилисе «Пиросмане посвящени» яхен монументальни догамаш дарах 1974 шерара СССР Паччахьалкхен премии еннай Игнатов Николая.

Дукххача выставкашка толаме дакъа лаьцад художника, книжкни графике, театрально-декорационни искусстве, станковойя монументально-декоративни живописе массехк сакъердаме балхаш хьакхеллад.

Цхьабакъда массане боккха мах беш да Пицунден (1968 ш.). Тбилисен (1972 ш.) Игнатовв даь эгара чIоагIагIа лоархIам болашагIа дола ши догам.

Уж балхаш — советски изобразительни искусстве Iалаьмате доккха карагIдаьнна хIама. Шоай хана мехка художественни вахаре къаьстта белгалйоалаш хиннача произведенешта нийсса дIаотта бокъо йолаш да уж. Советски монументальни живописа практикана принципиальни лоархIам болаш да Игнатова догамаш, хIана аьлча, иллюстративноста моттиг йоацача, пластически повествованега, тема философско-поэтически кхетаярга йода тенденци белгальяннай цу балхашка.

«Грузех дола илли» яха догам темпераца кхоачашдаьд, ресторании зала сердалоно сийрдабаьккха бола боккха (20х8 метр) пен дIалоаш цо.

Духхьала тIахьежача а/хоза хинна Iац догам — цунга бIарг тIера ца боаккхаш хьежа йиш я курзала зданена хьатIаьнча шерача нийче тIа гIолла лелаш а. Iимерзача баьццаро-морача гаммаца кхоачашъяьча цо, гобелена тара йола ший тайпара фактура йолаш хиларца, тIехдика хьагойт, морхашта тIера Iохьежача туш санна бола, лоаман бовхьий баьццара бос. Художника цкъа бIарахьежа мархIадол хьамсара лаьтта, цун лакхача лоамашцен беркатерча къухьашцен, къаьнарча городашца, гIалашцен элгашцен, цун поэтични къаьнарча дувцарашцен халкъа дукхача бIаьшерений исторецен.

Догамга дуккагIа ме хьеж, дукхагIа белгалонаш гучаювлхьона. Лоаман тIоянашта юкъе грузински халкъа Iаьдалех, традицех, легендаех дувцаш йола дукха сакъердаме, дог тохадолийташ, цхьайолча хана драматически сценаш а тIехь, образаши эпизодаши йоаржаьяй. Камаьршача грузински лаьтто вайна хьалхашка шийна чура, ший флоран фаунен, ший дукхава бIаьшерений культура гайзаш хьаелл.

Шерен интернациональни я, ше мо кхы доаца догам хьакхелла традицеш: укхаза я хIанзарча латиноамерикански догамаш дерий йIаьхий опыт а, сийлахь-воккхача грузински художника-самоучка суртий хозал а, юкъерча бIаьшерений фрескайи миниатюрайи ший тайпара приемаш а. Цхьабакъда Игнатова балха юкъе электика кхыметтел лар а яц. Из бIарччен органични, ше мо кхы боацаш хIанзара замо ма яххарн ба.

Лакха Паччахьалкхен преми еннача Игнатова догамо кхы цIаькха а тешал ду социалистически реализма метод маьже мел долчун, дунен искусстве хьакхелла хиннача хьалха латтачун тIехьале хилар, хIанзарча искусстве йолча прогрессивни течених къаьста ца хилар, творчески инициатива, тайп-тайпара формаш, стиль, жанраш лаха художника йоккха торо хилар хьахьокх.

«Пиросмане посвящени» яхача Игнатова шоллагIча догамо Тбилисерча Мтацминда яхача лоам тIарча фуникулера йоккха йовца нах тIаэца вал хозъю. Ийнаш тIара тхов тIа кхаччалца берriга пен дIалоац цо а, темпераца кхоачашдаьд из, цун дIоахалк пюрали 12х6 метр.

Декоративни хозал духхьала саг воацеш я, цу тIа белгалдаьр фуд хьажа волавалале а тIехь, беррига теркам тIаоз цо. Цун хозача композиционни чулоацама юкъе вахар чIоагIдеш йола цIей хьисапе юхьиг я.

Лакхача моттигера цкъа Iохьежа къаьнарча Тифлиса хьуеш латта зунгатий боара бIаргабайча санна хетийт догамга хьожачов. Хоза голаш етташ города юкъе гIолла хьийдда дола сиха Кура.

ТIох тиллача тIий тIа чкъаьрий дувцар латт. Берда йистте дIадийхкача лодкашка багIа зIак хьокхараш. Хи тIа гIолла че еш багIа нах тIабола плоташ долх. Пела хоастадеш царга берда йистера кхайк массехк маIа саг.

Дахчан тIаьлгаш тIа барзкъаш дутташ боахк кхалнах. Готтача, кхера биллача улица тIа гIогI делла бешкаш хехкаш боагIа грузчикаш, Мадаггара кIежйоахаши гIараш еши я гобаьккха тикаш йола малхбоален базар.

ХIаьта иштта дукха теркам тIа ца озача бытовой сценкашта юхе цхьадола наггахьа мара ца хула хIамаш бIаргаго йиш я: масала, кортош тIа оакхарий маскаш тIаехка гIараш еш боагIа нах. Кхыча метте сагIа доккхача тIаьр юкъе, майдан тIа санна, гонахьа дукха нах а болаш, локхаш зурма а йолаш халхабувлаш ба кIай дувхар дийха зIамсаги йоIи.

Догам тIа Iалаьмате камаьршен. Iимерзен, сакъердамен белгал мел даьр дIаяздича а цун бокъонца бола чулоацам кхетабара гаргамхоачаргдацар вай, хIана аьлча, къаьнарча Тифлиса вахарах лаьца йола новеллаш хинна Iац из, цу тIа, шеко йоацаш, къаьначов поэтизаци елга а дац из. Художника хьахьожка гIерташ хинначун бокъонца бола чулоацам цун балхий ерriга художественни компоненташ вIашин чIалханс тарлуш хиларца бовз.

Ший художестаенни чулоацамга диллача, дукххача оазий полифонически музыкальни сочиненена тара да догам. Нагахь санна, шарманка тIа ловзаш волча, сакъердам буача, хIиллал йоаллача, доацар хьадагалувцача, халхавувлача, хьийзаа доагIача хи тIа гIолла тIехтессача оакха тIа лелача сага образо хIвмач сагото йоацача сакъердама лейтмотив дегIакхувле, тIаьр юкъе цкъа маьхх, цкъа чхьагIара кад. цкъа халхабуала йоIи зIамсаги хестадеча сага кулга образо къахьегамо хьэкхоллаш лар. адамлен вахаре маьхе мел дар чIоагIен кIала лард йолаши хилар хьахьокхаш да.

Цец-амагI воаккх' композиционно вIаши духьала нийслеш долчун хозалон иралон, пластически метафора ше мо кхы йоацаш хиларо, вахар чIоагIдеш болча низой дуненах бола философски кхетам кIоарга хиларон. Цунах ца Iаткъаш йисаьц преданешцен легендашцен ювцача, «Пиросмане дуненга» сакъердам эцаш, из дезаш, цхьайолча хана велавенна а ца вашаш а, цхьабакъда даим из кIоарга кхеталеш, хьежача хIаман бала боацача цу дунеинен таханарча денпен юкъе йоккха исторически юкъ хоалуш волча вай заман художника позици. Вай заман сийлахь-доккха социальни хувцамаш хулача хана грузински халкъо Iоваьча историчесй опыта лакхален тIара Игнатов Iохьежаш санна хеталу.

Ший догам дара исторически, хетадала тарлуш долча тайпара, алхха къаман тема хьа а ийца наха боккхача лоархIаме йола произведени хьакхолла карагIдаьннад Игнатов Николайна.

Владимир ТОЛСТОЙ,
искусствоведене кандидат.
(АПН).

1975 шера 5 февраля 50 шу дизад Московски публични Румянцевски музея библиотеках В. И. Ленина цIерагIа ССР Союза Паччахьалкхен библиотека аьнна СССР ЦИК Президиума Сочам баь.

В. И. Ленина цIерагIа библиотека — дунен къамий йоккхийча библиотекашта юкъе эгара къонагIа я, из я Советски Социалистически Республикай Союза къамий библиотека, СССР халкъий кепайоазон произведенеш, кхыча мехкашкарча литература произведенеш, кулгайоазон книжкаш, материалаш лоаттаеш йола паччахьалкхен юкъара хранилище, из иштта я культуран искусстван проблемай информационни центр, библиотекашта юкъерча абонементен дунен халкъашта юкъе книжкаш дIа-юха хувцаш йолен координационни центр.

В. И. Ленина цIерагIча Библиотека Iовяь адамлен хьалха латтача уйлана карагIдаьннар шийна чулоацаш йола еза тIехьале общества шерра пайда эца йиш йолаш хьаоттаяь я укхаза.

Цун фондашка да миллионал тIех книжкаш, журналаш, шера арадувлача газетий комплекташ, листовкаш, специальни технически изданеш, картографически материалаш, ноташ, кепатеха изобразительни материалаш, микрофильмай рулонаш, кулгайоазонаш, звукозаписаш.

Библиотека фондашка гулъяь я дунен 210 къаман метта, цу лаькъе СССР 91 къаман метта яраш а йолаш, изданешн кулгайоазоши. Укхаза я хIара денна араювла изданеш, деррига адамлен теркам тIаозаш йолча хIанзарча событеех йола отчеташ, 500 шу даьнна книжкаш, эзар шу хьалха язъяьча, кепайоазон форма а хинна дIаэттача, лерг. йоацаш йолча произведеней къаьна а къона а изданеш.

СУРТА ТIА: В. И. Ленина цIерагIча Библиотека, Московски Румянцевски публични музея библиотека чухнина «Къаьна» цIенош. ЦIи хеза волча Сийлахь-воккхача эрсий зодче В. И. Баженова планагIа хьал. даь да уж цIенош.

В. ВЕЛИКЖАНИНА сурт. ТАСС фотохроника.

СПОРТА ХОАМАШ

Чаккхъяьнай футболах Iай ловзача хьалхара моттиг яккхара кхо тур. Хьалхара моттиг яккхара яхь лоаттаеш яр 6 команда. ХIанз укх сахьате ца эшаш чакхбоалаш латт «Луч» команда футболисташ. ТIехьарча туре счет 4:1 йолаш цар эшайир 1-ча Мая цIерагIча колхоза команда.

Дика толамаш доах Грозненски «Локомотиваца» счет 2:1 йолаш лайзача Гороно берий спортивни школа (ДЮСШ) къонача футболисташа а. «Октябрьнефть» НГДУ спортсменашкара котало яьккхай «Гипрогрознефть» института футболисташа а (1:0).

Кхо тур чаккхъяьначул тIехьагIа яхье хьалхарча моттиге «Луч» команда футболисташ ба (6 очко), царна тIехьа ба ДЮСШ-ан «Гипрогрознефти» командай спортсменаш.

Яхьаш дIахо хьош я.

●

Укх денoшка Элистера цIаккхьчай настольни теннисах ловзара Нохч-ГIалгIайчен команда. Цига из дакъа лоацаш хиннай Российски Совета чемпионата зональни яхьашка.

Дика толам баьккхар цига команда юкъерча зачете 5-гIа моттиг яьккхача Д. Гургеняна воспитанникаша. ХIаьта вай кхаь мехкахочо — Е. Рассказова, С. Мирзоянца, А. Урусова шоллагIа моттиг яьккхар.

Чаккхъяьначa яхьий итогашка хьежжа март бетта Петразаводске чаккхъяргйолча Российски Совета ДСО «Спартака» хьалхара моттиг яккхара яхьашка дакъа лаца команда вIашагIъеллай Грозненски «Спартака».

●

Нохч-ГIалгIай столице Грозне чаккхъяьннай педучилищай командашта юкъера баскетболах ловзара отборочни яхьаш. Российски Федераце хьалхара моттиг яккхара финальни яхьашка дакъа лаца бокъо яьккхай Элиста, Волгограда, Хасав-Юрта командаел котъяьннача Грозненски педучилища кагирхой команда.

●

Чаккхъяьнай Нохч-ГIалгIайчене дзю-до яхача латарах хьалхле яккхара яхьаш. Цига дакъа лоацаш яр 60 городий командаш.

Пхе дозала категорех йиъмех чемпионаш «Локомотив» ДСО викалаш хилар. Уж ба Наурузов Ахмер, Минкаилов Адам, Балаян Алик, Дацкуев Махьмуд.

ПхелагIа чемпион Бортников Борис хилар («Луч»).

Вай республика сборни команда Майкопе чаккхъяргйолча РСФСР хьалхле яккхара яхьашка дакъа лаца яхай.

●

Укх денoшка Махачкале чаккхдаьннад Ерригроссийски «Спартак» ДСО Къулбехьарча зона кагирхошта юкъе хьалхара моттиг яккхара къовсамаш. Цига вай мехкахой дика аьттув баьлар: Къулбехьерча зона чемпионаш хилар М. Исаеви (дозал 74 кг.) Н. Китаеви (82 кг).

ХIанз уж укх бетта чаккхъяргйолча ДСО Централььни Совета финальни яхьашка дакъа лаца кийчлуш ба.

Г. ЮРИН.

IИЛМАН СЕССИ

Самардийнахьа Нохч-ГIалгIай паччахьалкхен университете шийн болх дIаболабир духьашха чаккхйоаккхача Къилбаседа Кавказен Дона тIен дахача къамий историографе проблемаех йола Къилбаседа-Кавказски регионально Iилман сессе. Цу сессе хьийхаб Москвера, Ростовера, Къилбаседа Кавказа ерригача городашкара цIи хеза историкаш.

Лоаца къамаьл а деш сесси хьайийллар Нохч-ГIалгIай паччахьалкхен университета Iилман балха проректора Ш. И. Пейзулаева. Хьаьшашка КПСС Нохч-ГIалгIай обкома, республика Лакхехьарча Совета Президиумен Министрий Советен цIерагIа моаршал хоатташ къамаьл дир парте обкома секретарa М. А. Керимова.

Сессе хьалхарча пленарни заседание советски историографе лоархIамеча дешашта хетаь докладаш йир исторически Iилмай доктораша В. П. Шерстобитова (Москва), М. М. Блиева (Орджоникидзе), В. И. Салова (Москва), В. П. Крикунова (Грозный).

Цул тIехьагIа болх беш хилар советски революца яалехьарча ханарен, хIаьта иштта гIонна долча исторически дисциплинайи секцеш.

Тахан чакхбаргба сессе болх.

С. ШОВХАЛОВ.

ЛЕНИНГРАДЕРА ХЬАЬШИЙ

Кхаь дийнахь Грозне филармоне зале концерт луш хилар Ленинградера «Лира» яха вокально-инструментальни ансамбль.

Зрителаша безаме тIаийцар къонача композитора Петров Владимира кулгалдеши дакъа лоацаши хиннача ансамбла выступленеш.

Хоза хеташ ладийгIар грозненцаша ансамбла солиста Золтан Локкера даьхача венгерски, кубински, эрсий, иштта кхыдолча иллешка.

Редактор Т. А. ТЕБОЕВ.

ДОАЗОЛ ДЕХЬАРА

ФРГ: берза оамал йола «филантропаш»

«Кхыча мехкашкара баьхка ФРГ-ера болхлой цхьа миллион саг кIезигбе беза, кхыча мехкашкара тIакхувла болхлой низ геттара соцабе вай вIаштIехьа деце а», — иштта жоп деннад ФРГ финансий министра Ганс Апела мехка экономически хьал телхача хьалашка балха болча кхыча мехкашкарча болхлой дукхала хьакъехьа кепайоазон викалаша даьча хаттара.

Инфляце, экономика тишъялара, хьабе болх боаца нах дукха Iара проблемаш, дуккхача зембоахараша даьча лоархIамегIа, къаманна качбена бала а хинна дIаэттай, селлара чIоагIа ирьеннай. «Къахьегама биржашка алхха дIаязбаь бола хьабе болх боаца нах. — хоам бу «Франкфуртер рундшау» яхача промышленно-финансови гIозараштa гаргагIа латтача газето, — эгара тIехьагIа даьча лоархIамегIа, миллион совгIа хиннаб. Бетта 40 процент йоккхагIа хиннай лоацъяьча графикагIа болх берий список». Цу даннеша тешал ду, цу тайпара халонаш ФРГ-ена укх ворхI шера тIа ца кхаьча хинна хилара.

«Гастарбайтераршта» (иштта оал укхаза кхыча мехкара баьхкача болхлоех) фу дергда яха хаттар ший ерригача иралца ца отта йиш йолаш дацар. ФРГ правительстван немецки профсоюзий Объединенен (ОНП) бакъдир, «гастарбайтераш» кIезигбелга хIара денна дукхагIа дIадехаш хилар.

Из проблема тахан хьахинна яц. Экономически бум йолча юкъагIа малхбузенгермански экономика лаьшта тоъал дукха эшар дарегIча болхлой кулгаш, хIаьта Къулбехьен Европа Азе, Къилбаседен Африка мехкашкара царна уж кора а дир. Масала, ФРГ балха низа рынке (хIаьта иштта Франце, Голландe, Швейцаре) тIучабаьннаб болх кораба а лакхагIа дола алапеш нийде а тардала мег аьнна хеташ баьхка бIаьш эзараш грекаши туркийи, испанцаш а португальцаш а, марокканцаши алжирцаши. Царех хIаравар бахьан долаш кIезига ахчаш даьхадац предпринимателаша— ер ма йий аьнна юридически бокъо йоацаш волча кхыча мехкарча болхлочоа шозза кIезигагIа тела йиш хиннай алапи профсоюзо бокъонаш лораеш болча дай-мехкарча болхлочоа телачул.

ХIанз 2,3 миллион «гастарбайтераш» ба ФРГ-е, хIаьта дезал а тIехьа лаьрхIача 4 миллионал тIех ба уж. ДIабоахаргба е бутаргба? Предпринимателаштен Iаьдалан хьалхашка эттар Iалаьмате чоалхане декхар да: цхьан оагIорахьара, хьабе болх боацараш Iоаш ма латтий, шоллагIча оагIорахьара, «Вельт дер арбайт» яхача профсоюзни кельнски газето дувцачох, ФРГ къаман доходах 10 процент хьаеш болча эгара дарегIча болхлой низах бовлара кхерам ма бий. Цул тIехьагIа мала тешаргва эксплуатацех филантропи хеталийта гIертача малхбузенгермански предпринимателех.

Цу проблема кхы цхьа аспект а я. «Гастарбайтераша» шоай доккхачех доккха дола дакъа (ФРГ-ерча маркашца лоархIаш)), дезалаша тоъал дукха кхухьийт. Цу гIулакх [illegible] а юхаоттаеча валюта тоъал йоккхий резерваш хулийташ хиннай массаза а. масала, Греци е Турци санна долча мехкашка, хIаьта ФРГ-ера товараш эца аттагIа а хилийтад. ХIаьта хIара вилагIа волча малхбузенгермански болхлочун алапи, экономисташа даьча лоархIамегIа, экспортах тийша да. Хулаш латта шод, вайна ма гарра, чоалхане ба.

Цудухьа Ганс Апела мукIацрал ду, ФРГ-ега «кхыча мехкашкара болхлой низ тIакхувлилга геттара соцаде йиш ца хилара». Иштта цу бахьанагIа немецки болхлой хьашташ» бахьан долаш лел шоаш а яхаш, дарегIча болхлой низа белггалара контингент шоашта юхе юсаргйола торо хIаьта а Iалашъе гIерт предпринимателаш. Цар сел сахьувзадара маIан фуд аьлча, из да «гастарбайтерий» къахьегамах пайда эцара духхьашха белггалара дсазув оттадеш йола предписени дIадаха шу чакхдоаллаш кепатеха араяккхар. ХIанз ше кхыча мехкара болхло чуоттавеш хилча предприниматель декхарийла ва цу минуте малхбузенгермански паспорт долаш вола болхло къахьегама бирже кораваь ца хилар формально дIахьокха. Керда юкъедаьккхача цу гIулакха хьашт долча тайпара — бакъ дийна а харц дийна а — юстарбовла гIерт дай. Кепайоазоно беча хоамагIа, «дийна товар» дохкаш болча хIанзарча совдегархоша [illegible]

совгIа, балхах сел кхеташ боацача къонача нахах да. Цу тайпара болхлой мехка хIанзле а 300 эзар гаргга Iайнаб аьнна хеташ да.

Даьй тоъал сатем боабеш дола хьал кхы тIа а толхаду кхыча мехканкарча «хьашт долаш» болча (уж ба — «хьашт доацаш» бараш) шоаш ФРГ болхлой классах хилар тIа-тIа дукхагIча даькъе кхетадеш боагIаш хиларо, цун мугIараш та юкъерча шоай моттига чIилае болалуш хиларо. Кхыча мехкашкарча болхлошта юкъе боккха болх бу Германски коммунистически парте, ГКП-ес чакхйоахача массови акцешта уж юкъе а увзаш. ГКП органо — «Унзере цайт» яхача газето — испански, португальски, турецки, кхыча меттала каст-каста кепаетт классови къовсамий фронташка хулча лоархIамегIарча событей хьакъехьара документаши информацеи. Цу гIулакхо новкъостал ду «гастарбайтерий» классови сакхетам лакхбара. Укх тIеххьарча хана кхыча мехкашкарча болхлой демонстрацеши митингаши хиннай (дуккха шераш хьалхагIа денз духхьашха) ФРГ-е дукхача городашка, шоай социальни бокъонаш лораяра организацеш вIашагIъехк цар.

«Гастарбайтераш» тIа-тIа дукхагIа юкъеух алапеш лакхдайтар духьа, болх бу моттигаш карара ца йовлийтар духьа ГКП-ес хIанз чакхйоахача кампанена. Дукха ха йоацаш Франкфурт-на-Майне хиннача пресс-конференце цар викалаша хоадамболлаш бекхе дир правительствон моттигера Iаьдала органаши «экономически проблемаш чуоттабаьча болхлой эгара дукхагIа доацадеча даькъа чотах, хIаьта белггала аьл- [illegible]

А. ГРЕЧУХИН. (АПН).

АЭРОПОРТА КОМСОМОЛЬЦАШ БОЛЧА

Аэропорта комитета комсомоле къонача авиаторий комсомольско-кагирхой экипажий социалистически яхьа итогаш яьй. Ерригаш а 12 яр уж. Дика толамаш даьхад авиатораша. Республике а мехка а 400 эзар гектар лаьтта обработка яьй цар.

Яхьа итогех хьалхара моттиг яьккхай командир И. Лавренова экипажо. Цунна чубоагIа шоллагIа пилот, комсорг В. Тришкин, «За трудовую доблесть» яха медаль лелаю авиатехник И. Герихaнов, авиамеханик В. Орлов.

Цу экипажо сигала 747 сахьат даьккхад, дика новкъостал даьд цар юртбоахама болхлошта а — 40 эзар гектар лаьтта тоадаьд.

ШоллагIа моттиг хьожаьй Бабаскин Василий командир волча экипажа, кхоалагIа — Меньшиков Леонида экипажа.

Хьалхара моттиг яьккхача экипажа командир И. Лавренов Москве Коталон Байракха юхе сурт дакхха могаваьв.

* * *

Коталон 30 шу дизара накъадолхаш «Сайна а цу зIамигача сага хьалхара а» яха болам кхал а лаьца авиаторий 65 сага Советски Союза Турпала Талалихин Виктора хьалхара болх бе декхар тIаийцад.

●

ВЕНА. ХIамай чаьхаш дездалара чIоагIа духьала ба австрийски столица къахьегамхой. Компартен студентий организацейи тIахьехамах городебаха эзараш нах улицашка арабаьннаб электроэнерге, газа, трамвайца лелара тарифаш тIатохаш магистрата яьча решенена духьалара шоай протест дIакхайкае. Демонстрацичакхъяьлар городской Ратуша хьалхашка митинг а еш.

СУРТА ТIА: манифестацедакъа лоацаш бараш.

А. СЕМЕНОВА сурт. ТАСС фотохроника.

●

ТЕЛЕВИДЕНИ

6 февраль

I ПРОГРАММА

9.00 — Передачай программа. 9.05 —БТ. Iуйрийнара гимнастика. 9.20— Кердадараш. 9.30 — БТ. «Говза кулгаш». 10.00 — БТ. «ВIалла а хIама ца хинвар» яха телевизионни художественни фильм. 3-гIа сери. 11.10 — БТ. Глинка. Романсаш. ДIавол РСФСР-а халкъа артиста Ведерникова. 13.50 — Передачай программа. 13.55 — Телевизионни документальни фильмай программа. 14.35 — «Эрсий мотт». 15.20 — «Къонал эфире я», «Из ца хила а тарлургдар». 16.45 — Шахматия школа. «Разряднийкий класс». 17.15 — БТ. «Орленок» яхача телестуде концертни зал. Передача дIахьу музыковеда Виноградовас. 18.00 — Тхо долча хьоашалгIа. Iа даккара тIахьожам лоаттабу. 18.30 — Миллионий ленински университет. Экономически вIаши новкъостал дара Совет. Цхьана къахьегара этап. Передачана юкъе дакъа лоацаш ва СССР Министрий Совета председателя заместитель новкъост Лесечко. 19.00 — БТ. Классически ашарий концерт. Ленинградера передача. 19.30 — Хоккеях йола СССР чемпионат. 21.45 — «Ха». Информационни программа. 22.15 — Босбола телевидени. Вай лоалахой. Трушкин. «Хьаьший наькъах болхача хана». Йистеьлча кердадараш. Передачай программа.

II ПРОГРАММА

18.00 — Кердадараш. 18.15 — «Самукъане ноташ». 18.30 — Телевизионни фильм. 18.40 — «Нохч - ГIалгIайчу гIолла». Информационни программа (эрсий, гIалгIай меттала). 19.00 — Документальни фильм. 19.10 — «Грозненски бераккъаш тега производственни объединени» (нохчий меттала). 19.30 — Музыкальни пауза. 19.36 — Пассажираштa дикагIа гIулакх дара тIехьа (нохчий меттала). 19.55 — Шоана, бераш. 20.05 — «Къахьегамца сий долаш ва саг». Хирург Алдыбергенов (нохчий меттала). 20.15 — «Герловская история» яха художественни фильм.

7 февраль

I ПРОГРАММА

9.00 — Передачай программа. 9.05 —БТ. Iуйрийнара гимнастика. 9.20— Кердадараш. 9.30 — БТ. «Орленок» яхача телестуде концертни зал. Передача дIахьу музыковеда Виноградовас. 10.15 — Волжски мерлидиаш. Документальни фильмай программа. 11.00 — БТ. Классически ашарий концерт. Ленинградера передача. 14.00 — Передачай программа. 14.05 — БТ. «Яворовски басараш» яхача телевизионни фильма премьера. 14.25 — Серафимович. «Железный поток». Литературах йола передача. 15.10 — БТ. Дай мехка гIолла. Украински ССР. 15.40 — Вайна Iалам довзаргда. 16.05 — Литературни произведенеш — экрана тIа. «Человек в футляре» яха художественни фильм. 17.30 — БТ. «Прожектор» яхача культура Двореца берий хореографически коллектива концерт. 18.00 — Кердадараш. 18.15 — «Новкъост Тольятти» яхача телевизионни документальни фильма премьера. 18.45 — БТ. «Социализма дуне». 19.15 — Телевизорашка хьожараша хаттараш ду, критика ю, хьехамаш ду. (нохчий меттала). 19.50 — «БIаьстана вурайтта белгало» яха телевизионни художественни фильм. 11-гIа сери. 21.00 — «Ха». Информационни программа. 21.30 — БТ. Хоккеях йола СССР чемпионат. 3-гIа период. 22.10 —БТ. Доазол дехьарча эстрада артистий концерт. Йистеьлча кердадараш, передачай программа.

II ПРОГРАММА

17.35 — «Волхлой тIехье». Профтехучилищей дешархошта йола программа (нохчий меттала). 18.05 — Фильм. 18.15 — «Нохч - ГIалгIайчу гIолла». Информационни программа (эрсийи нохчийи меттала). 18.35 — Хоамаш, реклама. 18.40 — Документальни фильм. 18.50 — Даьхе бахьан тIемаш дир цар. Дарсигов (гIалгIай меттала). 19.05 — Киножурнал. 19.15 — Телевидене Волгоградски студе передача.

РАДИО

6 февраль

6.30 — Юртара вахар. «Хургдолча ялата йоакхо е» яха корреспонденци (гIалгIай меттала). 6.45 — Хоамаш. 6.55 — Ашараш. 7.20 — Республикански газетий обзор. 8.25 — Халхара ашараш (гIалгIай меттала). 8.50 — Пятилетке хьалха латтараш. «Дикача гIулакхашта» яха зарисовка (нохчий меттала). 16.00— «Къона тIехье» (нохчий меттала). 16.15 — Экономически знаней болхлой факультет. «Арахецаш йолча продукце дикал а производства культура а» яха беседа (эрсий меттала). 16.30 — «Профком а яхь а» яха корреспонденци (нохчий меттала). 16.45 — Заочная школа. Политинформатораш — идеологически бIухой (эрсий меттала). 18.00 —Керда хоамаш (эрсий, нохчий, гIалгIай меттала). 18.40 — Интернациональни доттагIален радиоклуб (нохчий меттала).

7 февраль

6.30 — «Юртара Iуйре» (эрсий меттала). 6.40 — Ашараш. 6.45 — Хоамаш. 6.55 — Ашараш. 7.20 — Республикански газетий обзор. 8.25 — Инструментальни ашараш (нохчий меттала). 8.40 — Цугаева сатирически дувцараш (нохчий меттала). 16.00 — «Къахьегамца сий долаш ва саг» яха зарисовка (нохчий меттала). 16.50 — Джалкински коатIарча оалхазарий ферма хьалъераш шоана дола концерт (гIалгIай меттала). 18.00 — Керда хоамаш (эрсий, нохчий, гIалгIай меттала).

ХАОТТАМ

Тахан республике гIоллен Грознен цонагIо морхаш а йолаш, наг-нагахьа кIезиг-дукха лоа а делхаш, малхбузехьара секунде 3—7 метр чIоагIа мух а хьекхаш ха хилен фегара температура республике гIолла 2 градус йIовхалгара 3 градус шелагIа кхоачаш, Грозне 1 градус шелагIа хилен тарлу.

Кхоанен ломмен цонагIо морхаш а йолаш, наг-нагахьа лоа а делхаш, цхьацайолча моттигашка дарц а хьувзадеш, малхбузехьара секунде 7—12 метр чIоагIа мух а хьекхаш ха хилен фегара температура бийсашка 11—16, денoшка 4—9 градус шелагIа хилар тарлу.

Метеостанци.

ТХА АДРЕС: 364051 г. Грозный, Ленина улица 9 (3-гIа этаж). Телефонаш: редактор — 3-44-96; редактора зам. — 3-39-11; декхотхьхама секретара—3-34-38; партийни вахарев культурах отделйи — 3-61-46; промышленноста отдела — 3-42-30; юрта болхама отдела — 3-42-28; письмой отделеи бухгалтерен — 2-80-71.

НАШ АДРЕС: 364051, г. Грозный, ул. Ленина, 9 (3-й этаж). Телефоны: редактора — 3-44-96; зам. редактора—3-39-11; ответственного секретаря — 3-34-38; отделов партийной жизни и культуры — 3-61-46; отдела промышленности — 3-42-30; отдела сельского хозяйства — 3-42-28; отдела писем и бухгалтерии — 2-80-71.

[illegible]

«Грозненский рабочий» издательства типографи, Революце проспект 7/84. Типография из-ва «Грозненский рабочий», проспект Революции 7/84. Захаз № 951.